

REPUBLIKA

ROK XVI.

ŁÓDŹ. SOBOTA, 5 LISTOPADA 1938 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 303

Wizyta Chamberlaina i Halifaxa w Paryżu

Ustalenie dalszej wspólnej taktyki francusko-brytyjskiej wobec Włoch i Niemiec W grudniu premier Anglii ma się ponownie spotkać z Hitlerem

Londyn, 4 listopada. (PAT). Premier Chamberlain i minister spr. zagr. lord Halifax udadzą się 23 listopada do Paryża z dwudniową wizytą do rządu francuskiego. Decyzja udania się do Paryża nastąpiła w środę na posiedzeniu gabinetu brytyjskiego. W związku z inicjatywą brytyjską ambasador W. Brytanii w Paryżu sir Eric Phipps odwiedził w środę wieczorem premiera Daladiera i powiadomił go O ŻYCZENIU PREMIERA I MIN. SPR. ZAGR. W. BRYTANII ZŁOŻENIA OFICJALNEJ WIZYTY W PARYŻU. Inicjatywa brytyjska została przez rząd francuski przyjęta życzliwie i wczoraj ambasadorowi Corbin udał się do lorda Halifaxa, aby omówić z nim sprawę tego zaproszenia. Dziś wieczorem ambasadorowi brytyjskiemu zostało doreczone formalne zaproszenie. Premier Chamberlain i lord Halifax udają się do Paryża w towarzystwie swoich małżonek, aby zadokumentować towarzyski charakter swej wizyty. Nie ulega jednak wątpliwości, że wizyta ta da okazję do rozmów celem wyjaśnienia dalszej TAKTYKI FRANCUSKO - BRYTYJ-

SKIEJ WOBEC WŁOCH I WOBEC NIEMIEC.

Wizyta premiera Chamberlaina w Paryżu uważana jest jako zapowiedź ewentualnych nowych kontaktów oso-

bistych premiera brytyjskiego zarówno z Mussolinim, jak i z Hitlerem. Zanim te nowe kontakty zostaną podjęte, premier Chamberlain już choćby ze względu na stosunki brytyjsko - francuskie pragnie

najpierw złożyć wizytę w Paryżu, biorąc pod uwagę fakt, że Daladier i Bonnet w czasie niedawnego kryzysu dwukrotnie przyjeżdżali do Londynu.

Paryż, 4 listopada.

(PAT). Wiadomość o zaproszeniu, wysłanym przez rząd francuski pod adresem Chamberlaina i ministra Halifaxa, aczkolwiek nieoczekiwana, wywołała duże zadowolenie w kręgach parlamentarnych francuskich, w których ostatnio wyrażano pewne zaniepokojenie w związku z wiadomościami o przygotowywanych się rokowaniach angielsko - niemieckich na temat ograniczenia zbrojeń i

PROJEKTOWANYM NA GRUDZIEŃ SPOTKANIU CHAMBERLAIN - HITLER.

W kuluarach parlamentarnych wyrażano nadzieję, iż rozmowy paryskie pozwolą Anglii i Francji uzgodnić obojętną linię działania wobec projektowanych już od czasu spotkania monachijskiego szerszych negocjacji, mających doprowadzić do generalnego uregulowania zagadnień, będących dotychczas w zawieszaniu między osi Rzym - Berlin a Londynem i Paryżem.

Rozmowy anglo-niemieckie Chamberlain dążyć ma do zawarcia układu o redukcji zbrojeń

Paryż, 4 listopada.

(PAT). Prasa paryska przejawia pewne zainteresowanie informacjami na temat akcji dyplomatycznej, zmierzającej do zawarcia międzynarodowego UKŁADU W SPRAWIE OGRANICZENIA ZBROJEŃ.

Szereg dzienników francuskich odnosi się w zasadzie niechętnie do tego rodzaju propozycji ze względu na to, by układ o ograniczeniu zbrojeń nie ustabilizował zbrojeń francuskich na niższym poziomie w stosunku do poziomu zbrojeń niemieckich.

Dzienniki te, m. in. „Oeuvre“, wyrażają przypuszczenie, że Chamberlain dąży do porozumienia w tej sprawie z rządem niemieckim.

Korespondent londyński „Le Jour“ do-

nosi, iż premier Chamberlain celem osłonięcia się przed atakami własnej opozycji, chciałby uzyskać w jak najkrótszym czasie konkretne porozumienie w sprawie ograniczenia zbrojeń. Ze swej strony berliński korespondent „Le Journal“ zaznacza, iż rząd niemiecki po realizacji swych postulatów w Czechosłowacji gotów jest skorzystać z każdej okazji, by nawliwać rozmowy z Anglią i Francją, celem ograniczenia zbrojeń. Niemieckie kręgi polityczne — zdaniem korespondenta — stoją na stanowisku, że siły zbrojne Niemiec, a przede wszystkim siły lotnicze winny się równać siłom lotniczemu angielskim i francuskim, razem wziętym. Lotnictwo włoskie — zdaniem tychże kręgów — nie byłoby brane pod uwagę.

Czy zmiana rządu we Francji?

Wzrost pogłoski o gabinetcie unii narodowej z udziałem socjalistów. Sytuacja Daladiera i Bonnetta słabnie

Paryż, 4 listopada.

(PAT). W czasie, gdy nowomianowany minister finansów Paul Reynaud odbywa konferencje z rzeczoznawcami zagadnień finansowych, na łamach prasy paryskiej coraz szerzej pojawiają się pogłoski, przypisujące min. Reynaud pewne zamiary polityczne. Część prasy, przede wszystkim prawniczej z „Jour“ i „Echo de Paris“ na czele uderza dziś na alarm, jakoby Paul Reynaud wychodząc z założenia, że nowe zarządzenia finansowe, nakładające poważne ciężary, powinny być zaakceptowane przez szeroką opinię publiczną, nie ograniczy się tylko do przedstawienia konkluzji finansowych, lecz zażąda rozszerzenia gabinetu, co w konsekwencji oznaczałoby

POWRÓT DO DAWNEJ KONCEPCJI RZĄDU UNII NARODOWEJ Z UDZIAŁEM SOCJALISTÓW.

Naczelny redaktor „Le Jour“ Bailby uważa nawet, że w łonie rządu przygotowana została akcja zorganizowania świadomości przez Paul Reynaud'a w porozumieniu z Herriot oraz ministrami obec. gabinetu Mandelem, Campich i Zay, który ma na celu skupienie z jednej strony w ręku Paul Reynaud wszystkich resortów gospodarczych, a z drugiej

OSŁABIENIE W ŁONIE RZĄDU WPLYWÓW POLITYCZNYCH MIN. BONNET.

Polityka zagraniczna min. Bonnet jest bowiem oddawna gorąco zwalczana właśnie przez wyżej wymienione osobistości. Bailby obawia się, że akcja Paul Reynaud'a może osłabić nie tylko min. Bonnet, lecz także samego premiera Daladiera.

Charakterystycznym jest, że nawet radykalna „Leoeuvre“, zwykle dobrze poinformowana o kulisach polityki wewnętrznej, pisze dziś, że nie jest wykluczone, iż nowy minister finansów swe konkluzje natury finansowej opatrzy wnioskami politycznymi.

Powyższe głosy prasy świadczą, że

ostatnie zmiany na stanowisku dwóch ministrów, które zakończyły się powierzeniem teki finansów Reynaud, mogą być początkiem nowych komplikacji parlamentarnych, gdyż prawica, która poparłaby ewentualny projekt finansowy Reynaud, wyraźnie zaczyna się obawiać jego wpływów politycznych w rządzie.

BENESZ PRZED TRYBUNAŁEM STANU?

Czeska prasa prawicowa domaga się wdrożenia dochodzenia przeciwko b. prezydentowi

Praga, 4 listopada.

(PAT). Prasa czeska, zwłaszcza zaś dzienniki prawicowe, omawiając ostatnie wydarzenia, dotyczące zmiany granic Czechosłowacji, starają się wykazać, że winę za niepowodzenia polityki czeskiej ponosi osobiście b. prezydent republiki Benesz. Dzisiejszy „Praski Veczer“, powołując się na doniesienie prasy zagranicznej, jakoby prezydent Benesz w krytycznych dniach republiki czeskosłowackiej zażądał od mocarstw osłennych wywarcia nacisku

na Pragę w sprawie ustępstw terytorialnych, oraz donosząc, że istnieją dokumenty mogące udowodnić prawdziwość tego doniesienia, — domaga się otwarcie wdrożenia przez specjalny trybunał dochodzenia przeciw byłemu prezydentowi.

Londyn, 4 listopada.

Londyński korespondent dziennika „Paris-Soir“ podaje pewne szczegóły o obecnym życiu b. prezydenta Czechosłowacji dr. Edwarda Benesza. Mieszka on w małej willi w Londynie.

Gdy w tych dniach przedstawiciel „Paris-Soir“ próbował dostać się do małej willi na przedmieściu Londynu, aby uzyskać wywiad u dr. Edwarda Benesza, usłyszał od jego bratanka tylko taką lakoniczną informację:

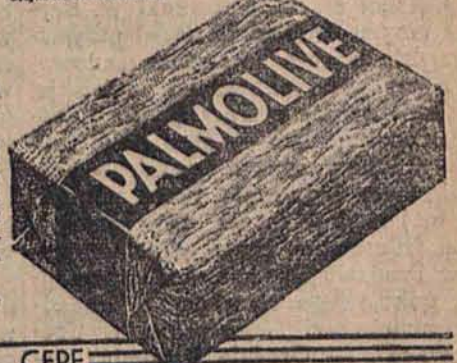
— Mój stryj jest b. zmęczony i nie przyjmuje nikogo. Nie chce też rozmawiać o polityce. Dr. Benesz żyje dziś tak jak mu się podoba i śpi wtedy, kiedy ma na to ochotę...

Odżywiaj i pielęgnuj skórę olejkiem oliwkowym mydła PALMOLIVE

Aby uroda Twoja kwitła, odżywiaj racjonalnie swą skórę! Dbaj o jej gładkość i elastyczność. Przy pielęgnowaniu skóry wskazany jest olejek oliwkowy — odwieczny sekret młodości! Lekarze — specjaliści często to powtarzają! Zapewnij swęj cerze ten uzdrawiający zabieg, który tyle może zdziałać dla Twojej urody — olejek oliwkowy, rano i wieczorem, w postaci mydła Palmolive. Przekonasz się jak łagodna i delikatna jest jego piana. Jest to idealny zabieg dla Twojej cery! Używaj mydła Palmolive również do kąpieli, a zachowasz młodość i jedność całego ciała. Tylko wygląd mydła Palmolive może być naśladowany, gatunek nigdy! Żądaj więc oryginalnego mydła Palmolive.

SHAMPOO PALMOLIVE PIELEGNUJE WŁOSY JAK MYDŁO PALMOLIVE CERE

Horyzont konca nosa

Kiedy w r. 1919 Lloyd George dyktował swój przemądrzały i sekciarski pokój Francuzom i kiedy powstała sprawa Cieszyńskiego, do którego prentensje mieli Czesi, sławetny Lloyd George zrobił kiepski dowcip pytając się, czy kto kiedy słyszał o jakimś Cieszyńskim? Tępa ignorancja tego człowieka spowodowała tyle nieszczęść na świat dzisiejszy, iż wprost pojąć nie można, jak to się stało, że do zawierania pokoju z Niemcami został przez Anglię desygnowany człowiek, nie mający o Niemcach najmniejszego wyobrażenia. Brakło mu też wszelkiej wyobraźni, która byłaby mogła ukazać mu konsekwencje „pokoju“, jaki dawał własnemu krajowi i całej Europie. Nie umiał pomyśleć, że jeśli jego „pokój“ spowoduje nową nieuniknioną wojnę, to będzie ona trwała trzy razy dłużej i pochłonie dziesięć razy więcej ofiar, niż wojna 1914—1918.

A Potem? Wprost pojąć trudno tę mentalność dobrowolnej ślepoty, która położyła się na zbutwiałych laurach i spała ciężkim snem, podczas gdy „zwyrodniony“ coraz jawniej i wyraźniej przemieniał się w zwycięzcę już nie tylko nad Europą, którą Anglia Lloydów George'ów przywykła traktować z punktu widzenia bogatych globtrotterów. Z jaką to paradą wyjechała flota angielska na morze Śródziemne, gdy Włosi ruszyli na podbój Abisynii! Wiedocznie ktoś jednak rozumiał w Anglii, że jest to tylko wstęp do podboju Indji i postanowił bronić angielskiego stanu posiadania. Ale wtedy stała się rzecz znamienita: Laval, fatalnej pamięci „mał stanu“, jeden z francuskich Tartarinów z Tarasconu, mało ze skóry nie wylazł, aby przerazić ministra Hoare. I przeraził. Anglicy cofnęli się bez krzyku i hałasu, ustępując z drogi śmiałym i bardziej zdecydowanym.

Zdawało się, że ten najbogatszy na świecie kraj zacznie się szybko sposobić do obrony choćby własnych swoich interesów, ale nic podobnego nie uczynił. Istniały jakieś briandystyczne nadzieje, że dobrocią i ustępliwością można jednak osiągnąć pokój. Ani Briand i jego duchowe potomstwo, ani politycy angielscy typu Lloyd'a George'a nie umieli się domyśleć, że faszyzm i hitlerizm propagują u nich, w ich własnym kraju pacyfizm i że robią to niesztychaniem zręcznie z bardzo dobrym skutkiem. Nieuctwo angielskie ignorowało całkowicie propagandę hitlerowską, która zalewała Anglię i Francję falami pacyfizmu, podczas gdy profesor Bunse w swoich pracach naukowych mówił wyraźnie o przyszłym podboju Anglii. „Jakiż pociągający dla nas

obraz przyszłego upadku tego dumnego i pewnego siebie narodu, który będzie musiał słuchać obcych panów w kraju, co od r. 1066 ani razu nie był zdobyty“. Jeszcze względnie niedawno Austyn Chamberlain pytał Niemca, prof. Fryderyka Wilhelma Foerstera, jednego z najszlachetniejszych ludzi współczesnych, czy jednak może Hitler nie da się odwieść od swoich „niemożliwych“ zamierzeń. Na to odpowiedział Foerster słowami indyjskiego przysłowia, że „kto na tygrysie jedzie, ten z niego zsiąść nie może“.

Mówiło się głośno, że Europa, to jest Anglia i Francja nie dopuszczą do aneksji Austrii. Dopuścili bez jednego słowa protestu. Rozgarnięty i roztropny reporter amerykański, Knickerbocker, streszczając swoje piętnastoletnie doświadczenie, jako reporter zagraniczny pism amerykańskich, powiedział: „Śa na świecie ludzie źli. Ci ludzie źli opanowują niekiedy swoje narody i czynią z nich złe narody. Przeciwko narodom złym narody dobre obronić się mogą jedynie siłą większą od siły narodów złych. W ciągu tych piętnastu lat widywałem jak ludzie dobrej woli bez karabinów byli zawsze pokonywani przez ludzi złej woli z karabinami, i jak narody złe uzbrojone, pragnące pokoju, były podbijane przez narody złej woli, pragnące wojny. Nie widziałem ani razu, aby dobra wola zwyciężyła bez pomocy broni. Lata te pouczyły mnie, że jest tylko jeden sposób zachowania pokoju, a mianowicie, że należy uczynić wojnę zbyt niebezpieczną dla napastni-

ka. Narody napastliwe, podobnie jak napastliwe jednostki, gromadzą siłę i odwagę z każdej oznaki słabości okazywanej przez ich ofiary“.

Słowa to są inteligentne i rozropne. Takiej elementarnej inteligencji i takiego właśnie doświadczenia, jakim rozporządza prosty reporter, brak dzisiaj angielskim „mężom stanu“, którzy okupują pokój chwilowym oddaniem przeciwnikowi sił i środków bardzo znacznych. Ten okup pokoju dzisiejszego jest jutrzejszą wojną, a ta wojna zaatakuję kunktatorską ustępliwość tymi właśnie środkami, które można było zachować dla siebie. Foerster, jeden z największych i najszlachetniejszych przedstawicieli katolickich Niemiec, który musiał uchodzić z własnej ojczyzny przed mentalnością nowych władców, zwraca uwagę świata na prosty fakt, że Rosenberg ofiarowuje pokój Zachodowi w zamian za „wolne ręce“ na Wschodzie. Odradza się polityka Krzyżaków, co ma swoje znaczenie dla świata.

Cóż mówi ten mądry Niemiec o takich ustępstwach? W roku 1937 pisał, że gdyby Anglia ustąpiła i zgodziła się okupić swój pokój kosztem Europy wschodniej, to Niemcy przeniknęłyby wschodnio-południową Europę w sposób najbardziej pokojowy i propaganda swoją podminowałyby wreszcie interesy Anglii tak niebezpiecznie, iż dzisiejsze okupowanie pokoju musiałoby się okazać tylko odkładaniem wojny na niedługi termin. To pisał rok temu Foerster, przestrzegając Europę przed krzyżackim programem Rosenberga.

Sto lat temu największy Polak pisał w proroczym jasnowidzeniu: „... krzyżackiego gadu nie ugłaszczaj nikt, ni gościna, ni prośba, ni dary...“ Historyk niemiecki, Oncken, pisał o Belgii: „Los na jaki zasłużyła sobie Belgia, jest ciężki dla jednostki, lecz nie dla tego tworu państwowego, albowiem przeznaczenia życiowe nieśmiertelnych wielkich narodów stoją zbyt wysoko, aby w razie potrzeby nie miały one przejść ponad istnieniem narodów, które same bronić się nie mogą“. Nawet „humanitarny“ Fryderyk Naumann pisał o ideale wolności, wywołując, że „historia uczy, iż całokształt rozwoju kultury jest zgoła niemożliwy inaczej jak przez łamanie narodowe; wolności małych narodów... Historia zadecydowała, że istnieją narody kierownicze i narody kierowane i trudno być bardziej liberalnym, niż jest historia sama... Czastkę starego drobnomieszczkańskiego ideału wolnościowego trzeba odrzucić...“ Szlachetny i mądry publicysta niemiecki, Maksymilian Harden, który jako jeden z niewielu odważył się przypomnieć jakie to cele wojny stawiali sobie junkrzy pruscy, został za to śmiertelnie obity. A jednak zapomniano zupełnie, że już w roku 1912 generał v. Bernhardi doradzał wywołanie wojny z Anglią albo z Francją, aby doprowadzić do nieuniknionego starcia.

Foerster powołuje się na świetne spostrzeżenie Masaryka, iż panslawizm nigdy nie był agresywny, lecz wyłącznie obronny i zawsze miał na celu jedynie jednoczenie narodów słowiańskich, podczas gdy pangermanizm był zawsze agresywny i organizował się do podboju świata. Na dwa lata przed wojną lord Blennerhasset przestudiował w bawarskiej bibliotece państwowej niemiecką publicystykę polityczną, a potem rzekł do swoich przyjaciół niemieckich: „Wkrótce będziemy mieli wojnę“. — „Dlaczego?“ — pytano. — „Przeczytałem całą waszą nowszą literaturę polityczną. Wszystko: pangermanizm, pragnienie wojny, nieograniczona ekspansja i najwyższe prawo niemieckie do wszystkiego na świecie, mówią o tym. I co najważniejsze: jakiejś literatury przeciwnej temu wogóle nie ma. Proszę więc wysnuć z tego wnioski“.

To, co było w literaturze politycznej Niemiec przedwojennych, zrealizowało się w wojnie światowej, którą Niemcy narazie przegrały, aby ją następnie dzięki bezprzykładnej clasności umysłowej Lloydów George'ów wygrać.

P. L.

Adw. Kowalski przed sądem w Warszawie

za nawoływanie do bojkotu wyborów

Warszawa, 4 listopada.

Dzisiaj stał przed sądem grodzkim adw. Kazimierz Kowalski, prezes Str. Narodowego za nawoływanie do bojkotu wyborów. Równocześnie z adw.

Kowalskim odpowiadać będą za agitację antywyborczą, Jędrzej Gliertych, Ry szard Szczęsny, Jan Barański oraz kilku innych działaczy endeckich. Szczęsny i Barański pozostają w areszcie.

Katastrofa samolotu pasażerskiego w Anglii

16 osób poniosło śmierć

Londyn, 4 listopada.

(PAT). Angielski samolot komunikacyjny spadł w hrabstwie Jersey. Pasażerowie i załoga w liczbie 16-tu ponieśli śmierć na miejscu.

Londyn, 4 listopada.

(PAT). Katastrofa samolotu „St. Catherine's Bay“ nastąpiła w kilka sekund po wystartowaniu z Jersey. Samolot rozbił się i stanął w płomieniach. Nastąpił silny wybuch. Pasażerowie zostali wyrzuceni z samolotu siłą wybuchu. Zwłoki są straszliwie zniekształcone i niemal nie do rozpoznania. Wśród ofiar,

katastrofy znajdują się 3 kobiety i 1 dziecko. Jest to pierwszy katastrofa, jaka wydarzyła się na lotnisku w Jersey.

Pogłoski o płk. Kocu zostały zdementowane

Niektóre dzienniki podały wiadomość o zamierzonym czy nawet już dokonanym objęciu przez płk. Adama Kocę stanowiska prezesa „Widzewskiej Manufaktury“.

Agencja „Iskra“ jest upoważniona do stwierdzenia, że pogłoska ta nie odzwierciedla rzeczywistości.

Oreǳie króla Anglii

w związku z zamknięciem sesji parlamentarnej

Londyn, 4 listopada.

(Pat) — W związku z odroczeniem parlamentu, odczytano oreǳie królewskie, głošzące m. in. iż stosunki W. Brytanii z innymi krajami sà nadal przyjazne. Oreǳie wyraża szczególne zadowolenie z przyjęcia, okazanego angielskiej parze królewskiej w Paryżu. „Z głębokim zaniepokojeniem — głoši dalej oreǳie — śledziłem rozwój ostatniego ciężkiego kryzysu w Europie. Przez cały ten okres mój rząd w ścisłej współpracy z rządem francuskim, czynił wszelkie wysiłki w Pradze i Berlinie, celem osiągnięcia pokojowego rozwiązania zagadnienia mniejszości niemieckiej w Czechosłowacji”. — Oreǳie wspomina następnie o misji lorda Runcimana, o wizytach Chamberlaina w Berchtesgaden i Godesbergu, przy czym podnosi zasługi Mussoliniego, jako inicjatora zwołania konferencji w Monachium.

Ponadto oreǳie wskazuje na jednoczesną akcję pokojową prezydenta Roosevelta. Następnie oreǳie wyraża głębokie zadowolenie, iż niebezpieczeństwo wybuchu wojny zostało zażegnane i wyraża nadzieję, iż obecnie winna zapanować w Europie nowa era. Król dziękuje ludności brytyjskiej za spokój i determinację, okazaną w dniach mobilizacji. — W dniach tych — głoši oreǳie — powołano pod broń wielu marynarzy, zwiększono siły pomocnicze oraz wzmocniono obronę przeciwlotniczą.

Oreǳie wyraża zadowolenie z powodu wejścia w życie układu angielsko-włoskiego, co winno wzmocnić istniejące dobre stosunki pomiędzy obu krajami. W. Brytania nadal będzie brała udział w pracach Ligi Narodów. Wojna domowa w Hiszpanii nadal przykuwa uwagę królewskich ministrów, którzy czynią wszelkie wysiłki, celem zwiększenia skuteczności polityki nieinterwencji oraz z zadowoleniem przyjęli do wiadomości decyzję obustronnego wycofania cudzoziemskich ochotników. Dalej oreǳie wyraża ubolewanie z powodu walk chińsko-japońskich, które kosztują wiele ofiar ludzkich i przynoszą wyrażną szkodę słusznym interesom strony trzeciej i wyraża nadzieję, iż walki w Azji ustaną. W zakończeniu oreǳie wspomina o układach angielsko-egipskim i angielsko-irlandzkim, wyrażając głębokie ubolewanie z powodu ostatnich wydarzeń w Palestynie, które spowodowały wysłanie poważnych posiłków wojskowych.

Londyn, 4 listopada.

(Pat) — Po odczytaniu oreǳia królewskiego w Izbie Lordów, parlament odroczył swe obrady do wtorku, w którym to dniu nastąpi uroczyste otwarcie nowej sesji.

Militaryzacja fabryk włókienniczych we Francji

Lille, 4 listopada.

(Pat) — Z dniem 31 października zostały zarekwirowane w Rubaix na rzecz armii 3 fabryki włókiennicze. Robotnicy otrzymali imienne wezwania stawiania się do pracy.

Tajemnicza eksplozja na statku niemieckim w Ameryce

Waszyngton, 4 listopada.

(PAT). Departament handlu zarządził dochodzenie w sprawie eksplozji, jaka wydarzyła się wczoraj na pokładzie parowca niemieckiego w Nancouver. Śledztwo prowadzone jest przez komisję, w skład której weszły trzy osoby, mianowane przez departament stanu.

Dwaj piloci polscy przyjechali na awionetce do Argentyny

Buenos Aires, 4 listopada.

(Pat) Do Posadas, stolicy terytorium państwowego Misiones, przyjechali na jednomotorowej awionetce sportowej piloci polscy z Urugwaju: Ksawery Krajewski i Bronisław Makowski. Piloci polscy złożyli wizytę agentowi konsularnemu R. P. p. Tadeuszowi Romanowi, władzom argentyńskim i redakcjom pism krajowych i polskich. Na cześć polskich pilotów, urządziło grono wybitnych kolonistów polskich przyjęcie.

Ksawery Krajewski, b. pilot wojskowy polski, jest instruktorem aeroklubu w Montevideo, a Bronisław Makowski jest b. pilotem cywilnym polskim.

Mowa Mussoliniego w Rzymie

z okazji 20-ej rocznicy zakończenia wojny europejskiej

Rzym, 4 listopada.

(PAT) W dniu dzisiejszym całe Włochy obchodziły 20-tą rocznicę zwycięskiego zakończenia wojny europejskiej. W Rzymie Mussolini przyjął na Placu Weneckim defiladę 90.000 b. kombatanów, po czym wygłosił z balkonu pałacu Weneckiego następującą mowę do tłumów:

Koledzy kombatanzi. Z 98 prowincyj Włoch przybyliście masowo do Rzymu, aby święcić w starożytnych murach stolicy 20-lecie zwycięstwa, które siły morskie, lądowe i powietrzne zdobyły w październiku 1918 r. kładąc kres wojnie światowej. Trzeba było 20 bitew, 40 miesięcy bohaterkich i ciężkich zmagani, aby pokonać imperium, które było odwiecznym wrogiem Włoch, oraz aby zanieść nasze sztandary na uświęcone i naturalne granice ojczyzny.

To też nie napróżno przelano szlachetną krew 700 tysięcy towarzyszy poległych w bitwach, których duch nie śmiertelny unosi się teraz nad nami. Przeżywalście dzień po dniu wojnę i nosicie dumne jej wspomnienia często na swoich ciałach, a zawsze w waszych sercach. Jest to duma uzasadniona, ponieważ mierzyliście się nie z narodami bezsilnymi, ale z armiami potężnie uzbrojonymi oraz z rasami tradycyjnie wojowniczymi i militarystycznymi. Nasi wczorajsi przeciwnicy wystawili wielokrotnie wrzuszające świadectwa wojennym cnotom włoskim.

Po 20 latach zwycięstwo to uświęcone przez faszyzm zbiega się z prawdziwym pokojem odpowiadającym zasadzie sprawiedliwości dla wszystkich.

Na niebie politycznym Europy strefa pogodna i niebieska rozszerza się. Lu-

dzie odpowiedzialni pracują w tym kierunku, ale byłoby nieprzezwornie i niezbyt po faszystowsku oddawać się przesadnemu i przedczesnemu optymizmowi. Są ludzie, którzy czując się szczególnie pobici przez politykę osi, politykę prostolinijną, naprawdę pokojową i europejską, marzą o niemożliwych rewanżach. Dla tego też trzeba spać z gł-

wą na plecaku, tak jak to robiliśmy w rowach strzeleckich.

Koledzy, wracając do domów, przekazcie waszym synom, wychowywanym w klimacie imperium i potęgi, ducha zwycięstwa, który oznacza odwagę i całkowite oddanie dla ojczyzny.

Mowę swą zakończył Mussolini okrzykiem: Pozdrowienie dla króla.

Likwidacja terrorystów w Nablusie

Strajk Arabów w Palestynie słabnie.-Znowu projekt konferencji „okrągłego stołu”

Jerozolima, 4 listopada.

(PAT). Generalny strajk Arabów w Palestynie trwa w dalszym ciągu, wyrażane są jednakże już pierwsze oznaki,

świadczące o słabnięciu ruchu. Widoczne jest to w szczególności w Nablusie i w Haifcie. Na prowincji wydarzyły się liczne incydenty. Rzucano kilka bomb,

przerwano komunikację telegraficzną i telefoniczną. Działalność brytyjskich oddziałów wojskowych jest bardzo ożywiona. W Nablusie wojsko otoczyło dwa dzielnice miasta i dokonało rewizji w licznych domach arabskich.

Kilku Arabów aresztowano. Przy jednym z Arabów, który został zabity, znaleziono ważne kompromitujące dokumenty.

Londyn, 4 listopada.

Dyplomatyczny korespondent „Daily Herald” informuje, że rząd brytyjski stanął na stanowisku, iż problem palestyński nie może być rozwiązany w oderwaniu od ogólnych problemów Środkowego Wschodu, wobec czego najrozsądniejszym byłoby zasięgnięcie rady krajów sąsiednich co do rozwiązania sprawy palestyńskiej.

Zdaniem rządu, nie jest prawdopodobne, aby możliwe było trwałe pokojowe rozwiązanie zagadnienia bez zgody rządów krajów sąsiednich. Z tego względu — dodaje korespondent „Daily Herald” — w przyszłych rokowaniach „okrągłego stołu”, które poświęcone będą kształtowaniu przyszłości Palestyny wezmą udział przedstawiciele rządów Iraku, Egiptu, Saud-Arabii i przysuszczać także Francji i Transjordanii.

Aresztowany przywódca „Żelaznej Gwardii” skazany zaocznie na 9 lat więzienia

Paryż, 4 listopada.

(Pat) — Havas donosi z Bukaresztu, iż dnia 27 października został przez policję rumuńską aresztowany książę Aleksander Cantacuzene, jeden z najwybitniejszych przywódców t. zw. „Żelaznej gwardii”. Książę po raz pierwszy był aresztowany w kwietniu, podczas przewożenia go pociągiem na sąd do Bukaresztu, wyskoczył z pociągu i zbiegł. — W międzyczasie skazano go zaocznie na 9 lat więzienia, 120 tys. lei grzywny i 6 lat wygnania.

„Lekarstwo” na wszystko...

Za wszelkie niepowodzenia winę ponoszą... Żydzi i cyklisci

Bratysława, 4 listopada.

(PAT). W prasie słowackiej coraz częściej pojawiają się artykuły ostro atakujące Żydów.

Artykuł taki zamieściła m. in. „Słowenska Prawda”, która zarzuca Żydom działanie na szkodę Słowaków na polu gospodarczym, szerzenie ideologii wyrotowej itd. Pismo wzywa Żydów, aby bezzwłocznie zmienili swe nastawienie i zrozumieli konieczność służenia interesom Słowacji, gdyż w przeciwnym razie zarówno rząd, jak i społeczeństwo, będą musiały wystąpić

przeciw nim z całą bezwzględnością.

Bratysława, 4 listopada.

(PAT). W niemieckim gimnazjum w Bratysławie uczniowie niemieccy rozpoczęli strajk szkolny, domagając się usunięcia profesorów Żydów oraz utworzenia odrębnych klas żydowskich. Wejście do gimnazjum zostało obsadzone przez uczniów niemieckich, którzy nie wpuszczają do wewnątrz uczniów żydowskich. U wejścia widnieje napis: „Zakład czysto aryjski. Żydom wstęp wzbroniony”.

Demonstracje hitlerowskie w Kłajpedzie trwają

Policja otrzymała rozkaz użycia broni

Kowno, 4 listopada.

(PAT). Prasa litewska w dalszym ciągu donosi o manifestacjach Niemców w kraju kłajpedzkim. Do poważniejszych zajęć dotychczas nie doszło. Jedynie w Szyłokarczmie wybito szyby w składach spółdzielni litewskiej „Lietuvis”, a w pow. kłajpedzkim zniszczono dom pamiątkowy litewskiej organizacji tautininków Santera.

Kowno, 4 listopada.

(PAT). W ostatnich dniach miały

miejsce w kraju kłajpedzkim dwa wypadki wybicia szyb w litewskich szkołach powszechnych. 2 listopada wybito szyby w Ramučiach i 3 listopada w Katiczach. Sprawców w obu wypadkach nie wykryto.

Kowno, 4 listopada.

(PAT). Kłajpedzka policja krajowa otrzymała w związku z wypadkami w Patrach rozporządzenie używania w razie potrzeby broni.

Laureaci nagród Warszawy

Warszawa, 4 listopada.

(Pat) — Jak się dowiadujemy, sąd konkursowy nagrody naukowej m. st. Warszawy na posiedzeniu w dniu dzisiejszym przyznał nagrodę za rok 1938 profesorowi zwyczajnemu U. J. P. w Warszawie, Zygmuntowi Wóycickiemu, za wybitną działalność na polu nauk przyrodniczych.

Sąd konkursowy nagrody literackiej m. st. Warszawy przyznał nagrodę za rok 1938 znakomitemu poecie wiceprezesowi P. A. L. Leopoldowi Staffowi.

Sąd konkursowy nagrody muzyczno-teatralnej, przyznał nagrodę za rok 1938 Wacławowi Lachmanowi.

Sąd konkursowy nagrody plastycznej m. st. Warszawy, przyznał nagrodę za rok 1938 artyście rzeźbiarzowi Tadeuszowi Breyerowi.

SALA FILHARMONII Tel. 213-84
Dziś oraz jutro w niedzielę o godz. 4.15 po pol. i 9.15 wiecz.

Gościnnie występować **Folks un Jugnt-Teater**

Kier. Klara Segalowicz
Dyr. zarz. M. Mazo.
Powtórzenie arcydzieła
W. Szekspira w 4 akt. p. t.
Inscenizacja Leon Schiller.
Na przedstawienia po południowe oraz jutro ceny popularne od 54 gr. do 2.50 zł.

„BURZA”

Dokeracje i kostiumy W. Daszewski.

Grand-Kino

Dziś 2 poranki

W 3-m tygodniu wyświetlania arcydzieła p. t.:

Pocz. 12, 2, 4, 6, 8, 10

Profesor Wilczur

Ceny miejsc znacznie niższe od g. 12-3

85 gr. i 1.09 na pozostałe seanse III. — 1.09, II. — 1.50, I. — 2.20

W dniu 6 listopada wszyscy do urn wyborczych

JUTRO WSZYSCY POJDA DO URN

by wybrać do sejmiku godnych przedstawicieli Łodzi. — Jak się odbywa głosowanie. Wielka manifestacja patriotyczna w Parku Poniałowskiego

Jutro wszyscy obywatele wybierają posłów do nowego sejmiku Rzeczypospolitej. Z pośród 12 kandydatów łódzkich, reprezentujących różne warstwy społeczne naszego miasta, wybranych będzie sześć posłów według uznania i woli wyborców.

Każdy będzie mógł głosować w godzinie dla siebie najdogodniejszej, albowiem obwodowe komisje wyborcze czynne będą bez przerwy od godz. 9-ej rano do 9 wieczór. Funktualnie o godzinie 9 wiecz. dostęp do lokalu wyborczego będzie zamknięty i wówczas głosować będą już mogli tylko ci, którzy już znajdują się w lokalu.

Jak należy spełnić swój obowiązek wyborczy? Po przybyciu do lokalu obwodowej komisji, wyborca zbliży się do stołu, przy którym urzędują członkowie komisji i wymieni swoje imię, nazwisko i adres. Głosować wolno tylko osobiście. Członkowie komisji sprawdzą, czy dany obywatel uprawiony jest do głosowania, czy znajduje się w spisie wyborców obwodu. Przewodniczący może zażądać dowodu osobistego, jeśli ma wątpliwości co do tożsamości wyborcy. Gdyby wyborca nie miał przy sobie dokumentu, stwierdzającego tożsamość, ma prawo powołać się na świadectwo dwóch obecnych osób, znanych komisji wyborczej.

Dopiero po załatwieniu tej formalności, przewodniczący wręcza wyborcy urzędową kartę do głosowania, której wzór podajemy poniżej, oraz kopertę. Ponieważ głosowanie jest tajne, wyborca uda się za specjalnie przygoto-

wany parawan i tam postawi kreski przy dwóch nazwiskach kandydatów, na których głosuje. O ile nie postawi żadnej kreski, znaczy to będzie, że głosował na pierwszych dwóch, znajdujących się na liście kandydatów. Po postawieniu kreski względnie w drugim wypadku, gdy wogóle kreski nie stawia, wyborca włoży kartkę do koperty, otrzymanej poprzednio od przewodniczącego i nie zaklejając jej wręczy przewodniczącemu, który w jego obecności wrzuci kopertę do urny. Dwaj obecni przy tym członkowie komisji zanotują, że dany wyborca oddał swój głos, a on sam, świadom spełnienia obowiązku obywatelskiego, opuści lokal wyborczy.

Generalny komisarz wyborczy rozesłał do przewodniczących obwodowych komisji wyborczych uchwałę plenium Izby cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 29 października r. b. wyjaśniającą sposób głosowania do sejmiku, przez stawianie kresek obok nazwisk kandydatów. Uchwała brzmi następująco:

„1) Przez „kreski” w rozumieniu art. 62 ust. 1 ordynacji wyborczej do Sejmu należy rozumieć nie wyłącznie linie proste, lecz w ogóle znaki kreślone, przez które wyborca ujawnia swoją wolę”

„2) Zamieszczenie znaku wyborczego poza kratką, przewidzianą we wzorze karty wyborczej nie powoduje nieważności karty do głosowania, chyba, że nie da się ustalić, na kogo wyborca głosował”.

Przypomnieć należy, że w bramie każdego domu znajduje się kartka, z dokładnym wyszczególnieniem okręgu wyborczego, obwodu wyborczego oraz a-

resu lokalu, w którym odbędzie się głosowanie.

W dniu dzisiejszym wyłożone zostały w godzinach od 16 do 21 poraz ostatni spisy wyborców w poszczególnych obwodach do publicznego przeglądu. Pamiętać należy, że spisy wyborców zostały dokonane na podstawie meldunków mieszkaniowych. Ci więc, którzy przeprowadzili się (zmieniili miejsce zamieszkania) w ciągu miesiąca października, powinni zgłosić się do głosowania we właściwych komisjach, których adres znajdują w bramach tych domów, w których poprzednio mieszkali.

Począwszy od dnia dzisiejszego, do jutra do wieczora, w miejskim referacie wyborczym urzędować będzie specjalny urzędnik gospodarczy. Do niego będą mogli zwracać się wszyscy członkowie obwodowych komisji wyborczych w pilnych wypadkach, tak zepsucie się żarówki, brak atramentu, piór i t. d. Wszystkie żądane przedmioty będą natychmiast doręczane, by czynność wyborcza nie uległa przeszkodzie.

Zgodnie z zarządzeniem starostwa grodzkiego, od dziś od godz. 8 rano do poniedziałku do godz. 12 w poł. obowiązuje w Łodzi zakaz wyszynku i sprzedaży napojów alkoholowych.

Federacja PZOO wydała wczoraj następujący komunikat:

Zarząd Grodzki Federacji Polskich Związków Obróńców Ojczyzny, na skutek polecenia zarządu wojewódzkiego, wzywa wszystkich członków zrępowanych w związkach: Legionistów, P. O. W.-iaków, Legionistów formacji Pułaskiej, Samobroniuchów i Kanłowczy-

ków i Żeligowczyków, Weteranów b. Armii Polskiej we Francji, Inwalidów, Legii Inwalidów, Legionistów, b. wojskowej straży kolejowej, Powstańców Śląskich, Powstańców Wielkopolskich, Żydów uczestników walk o Niepodległość, Oficerów Rezerwy, Podoficerów Rezerwy, Marynarzy Rezerwy i Rezerwistów — do przybycia na wielką manifestację patriotyczną, która odbędzie się w hali sportowej w parku Poniałowskiego w sobotę, dnia 5 listopada 1938 roku o godz. 18-ej.

Wczoraj odbyło się na terenie Łodzi 20 wieców i zebrań przedwyborczych, na których obecnych było ponad 10 tysięcy osób. M. in. odbył się wielki wiec organizacji kobiecych w sali Teatru Popularnego, duże zgromadzenie robotników zakładów przemysłowych Scheiblera i Grohmana, zgromadzenie przy ul. Piotrkowskiej 243, zgromadzenie robotników fabryki Pihala i szeregi innych.

Na wielkim wiecu pracowniczo-robotniczym w okręgu 16 uchwalono rezolucję za masowym udziałem w wyborach i poparciem kandydatury Mariana Wadowskiego.

Po za tym w dniu wczorajszym komitet wyborczy OZN dla okręgu 16 wydał odezwę, nawołującą do głosowania w tym okręgu na b. posła Mariana Wadowskiego i Stanisława Macińskiego.

Wczoraj odbyły się zebrań w związkach zawodowych, wchodzących w skład unii pracowników umysłowych o charakterze mieszanym t. j. posiadających członków wszystkich grup narodowościowych — w związku majstrów przemysłu włókiennego w związku pracowników-framacentów i w związku pracowników bankowych, na których uchwalono poprzeć kandydaturę wyborczego komitetu pracowników umysłowych w okręgu 16 — Józefa Milewskiego i w okręgu 17 — Edwarda Dutkiewicza.

Kandydat pracowniczych związków zawodowych w okręgu 16 w Łodzi Józef Milewski prosi nas o zaznaczenie, że nie ma nic wspólnego z Józefem Milewskim, inspektorem pożarniczym, który kandyduje w Warszawie.

Naczelna rada rabinów w Polsce wydała odezwę, nawołującą społeczeństwo żydowskie w Łodzi do udziału w głosowaniu i do poparcia w okręgu 15 kandydatury prezesa gminy L. Minbergera.

Zjednoczony żydowski komitet wyborczy wydał wczoraj ulotki, kolportowane na ulicach okręgu 15.

Na dzień dzisiejszy, ostatni dzień przed wyborami, zwołano w Łodzi około 90 wieców i zgromadzeń wyborczych. (s)

Listopad	Dzień Zachariasza	
	Jutro Leonarda	
5	Wschód słońca	6.37
	Zachód słońca	16.03
	Wschód księżyca	15.06
	Zachód księżyca	3.53
	Długość dnia	9.41
Sobota	Ubytek dnia	7.22

Krótkie wiadomości

PIERWSZY TRANSPORT WĘGLA ZAŁOŻANIEGO nadszedł wczoraj do Łodzi dla gazowni miejskiej. Jest to węgiel koksujący z kopalni karwlińskiej, który użyty będzie do produkcji gazu świetlnego w Łodzi.

60 ZEBRAKÓW ZATRZYMANO w Łodzi w dniu Wszystkich Świętych i przesłano do zbioru niemieckiego. Wczoraj przybył do zbioru delegowany sędzia, który zakwalifikował zatrzymanych, kierując część z nich do sądu grodzkiego, część zaś do sądu starościńskiego.

KONTROLE SANITARNE sklepów spożywczych oraz miejsc sprzedaży artykułów żywności zarządziły władze administracyjno-sanitarne, celem zlikwidowania ognisk chorób zakaźnych. Właściciele sklepów, w których stwierdzony będzie zły stan sanitarny, pociągnięci będą do odpowiedzialności.

MEDALE ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ wręczone są obecnie pracownikom miejskim. Naczelnikom wydziałów i ich zastępcom wręczył medale wiceprez. Kozłowski, a z kolei naczelnicy wręczą medale wszystkim pracownikom, którzy pozostają na służbie miejskiej ponad 10 lat.

DZIS, W SOBOTE, do powtórnej rejestracji rocznika 1918 stawić się winni w wydziale woj. skowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki 19 mężczyźni, zamieszkali na terenie V komisariatu, o nazwiskach na litery H, Ch, I, oraz zamieszkali na terenie XIII komisariatu, o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G, H, Ch.

Kartka wyborcza do sejmiku

OKRĘG WYBORCZY Nr. _____
(NAZWA OKRĘGU)

Oznacz dwóch kandydatów, na których głosujesz, stawiając w kratce z prawej strony obok ich nazwisk kreskę. Kartkę włoż do koperty i oddaj przewodniczącemu komisji wyborczej

Jeżeli nie postawisz kreski, uważa się, że oddałeś głos na kandydatów umieszczonych na pierwszym i drugim miejscu

(Miejsce pieczęci)

1. Imię i nazwisko kandydata
2. Imię i nazwisko kandydata
3. Imię i nazwisko kandydata
4. Imię i nazwisko kandydata

Listy kandydatów na radnych są badane przez główną komisję wyborczą. — Jak listy mogą być zakwestionowane

Główna komisja wyborcza do rady miejskiej w dalszym ciągu bada zgłoszone listy kandydatów na radnych.

Przedewszystkim zwrócona będzie uwaga, czy listy zawierają, w myśl art. 26, odpowiednią liczbę nazwisk kandydatów. Skreśleni będą nadto kandydaci, jeśli brak jest ich oświadczeń, że zgadzają się na wystawienie swej kandydatury, jeśli ich nazwiska umieszczono na kilku listach, a oświadczenia są podpisane jednakową datą i t. d. W razie stwierdzenia innych braków lub wad, mogących spowodować nieważność listy, główna komisja wyborcza wzywać będzie do siebie pełnomocników, którym wyjaśni, jakie braki muszą być usunięte.

Wzywaniu pełnomocników odbywać się będzie do dnia 11 b. m. O ile do dn. 14 b. m. pełnomocnicy nie usuną braków z list, główna komisja wyborcza uniemożliwi bądź poszczególne kandydatury, bądź też całe listy. Przewodniczący głównej komisji wyborczej może też wezwać bezpośrednio lub za pośrednictwem pełnomocnika listy wyborcze, którzy podpisali listę i zbadać własnoręcznie jego podpis oraz uznać za nieważny podpis tego wyborcy, który nie zgłosił się w ciągu trzech dni.

W wypadku uzasadnionej wątpliwości przewodniczący głównej komisji wyborczej, celem stwierdzenia czy kandydat włada językiem polskim w słowie i piśmie, może go wezwać bezpośrednio

lub za pośrednictwem pełnomocnika, wyznaczając mu trzydniowy termin zgłoszenia się. Główna komisja wyborcza może skreślić kandydata, który nie zjawi się na wezwanie w tym terminie.

W sobotę dnia 5 listopada 1938 r. o godz. 19.30 w lokalu Klubu Demokratycznego przy ul. Kilińskiego Nr. 49, odbędzie się zgromadzenie w sprawie wyborów do rady miejskiej w Łodzi.

Obecność wszystkich członków Stronnictwa Demokratycznego i Klubu Demokratycznego obowiązkowa; goście wprowadzeni przez członków mile widziani.

Komitet Wyborczy Stronnictwa Demokratycznego w Łodzi.

Tajemnicza tragedia przy ul. Smutnej

Bytomska żywcem spłonęła

Denatka zostawiła list do ojca, w którym komunikuje mu, że popełnia samobójstwo

Donosiliśmy wczoraj o tajemniczej tragedii przy ul. Smutnej. Młoda kobieta, robotnica fabryczna, odniosła pod murem cmentarzy na Dołach, straszne oparzeliny. Wszystko zdawało się świadczyć, że ktoś podpalił na nieszczęśliwej odzież, działając, oczywiście, w zamiarach zbrodniczych. Ze strasznymi ranami nieznaną dowlókła się do domu przy ul. Brzezińskiej nr. 147 i stamtąd została doprowadzona do komisariatu policji. Tam, wijąc się w bólach i jęcząc przeraźliwie — padła i po chwili wyzionęła ducha. Rany od oparzenia były tego rodzaju, t. j. tak głębokie i tak rozległe, że o ratunku denatki nie mogło być i tak mowy.

Jak już podawał „Express Wieczorny” — zwłoki zostały rozpoznane. Stanisław Bytowski, zamieszkały przy ulicy Dworskiej 29, stwierdził, iż zmarłą w strasznych męczarniach jest jego córka Władysława, licząca lat 31 i zatrudniona w fabryce Sp. Akc. Hirsberg i Birnbaum przy ul. Wodnej 23.

Pierwsza część pracy władz została w ten sposób załatwiona. Obecnie przed władzami stoi zadanie dalsze. Chodzi o ustalenie tła tragedii, a — jeśli miała tu miejsce zbrodnia, co wydaje się rzeczą pewną — o stwierdzenie, kto tej zbrodni dokonał i o ujęcie zbrodniarza.

Władze przesłuchały w ciągu dnia wczorajszego szereg osób i przeprowadziły liczne wywiady.

Ponadto zajęły się władze z całą skrupulatnością trybem życia nieszczęśliwej zmarłej oraz jej ostatnimi godzinami życia.

Władysława Bytomska była od lat robotnicą w firmie Hirsberg i Birnbaum i piastowała urząd delegatki robotniczej. We środę, t. j. dnia krytycznego, odbyć się miało po skończonej pracy, a więc o godzinie 9 wieczór, zebranie delegatów fabrycznych, w którym udział miała i Bytomska. Jej towarzysze pracy — pozostali delegaci i delegatki — zwrócili uwagę, iż we środę wieczór Bytomska na zebranie nie przybyła. Widziano ją jak szła do domu inną, niż zwykle drogą. Około godziny 10 wieczór w domu się nie zjawiła, co wywołało w rodzinie pewne zaniepokojenie.

Mieszkała ostatnio z ojcem we dwoje. Dwie starsze siostry są już zamężne.

Mieszkańcy domu przy ul. Brzezińskiej 147 opowiadają o pełnej zgromy scenie, jakiej byli świadkami w nocy, we środę, około godziny 11.30.

Od ul. Smutnej wpadła na podwórze młoda kobieta, naga niemal zupełnie. Nie krzyczała i nie jęczała, ale była prze raźliwie. Ludzie podbiegli do okien, ale wyjść na podwórze nie mieli odwagi. — Widzieli kobietę, w ich przekonaniu szaloną, biegającą wokół studni. Lękali się jej i nie wyszli do niej aż do chwili, gdy ukazał się na podwórzu policjant.

Przypadkowo przechodzący przez ulicę posterunkowy usłyszał straszne jęki, wbiegł przez bramę i dopiero wów-

czas ludzie wyszli. Przekonali się, że mają do czynienia nie z chorą umysłowo, ale z młodą kobietą, umierającą z bólu.

W późnych godzinach nocnych władze śledcze ukończyły dochodzenie w sprawie sensacyjnego i niezwykle tajemniczego wypadku spalenia żywcem kobiety. — Stwierdzono ponad wszelką wątpliwość, że Bytomska nie została zamordowana, lecz w sposób makabryczny w pobliżu cmentarza, sama oblała się spirytusem, owinęła drutem, zakneblowała sobie usta i podpaliła się.

Władze podczas rewizji w mieszkaniu, znalazły karafkę, w której znajdował się ocet, a na miejscu straszego wypadku znaleziono opróżnioną butelkę

od octu, na której dnie znajdowały się resztki spirytusu. — Ponadto ojciec desperatki znalazł list pod poduszką, następującej treści:

„Ojcie, dotrzymałam słowa i wyprowadziłam się na zawsze, nie szukajcie mnie i nie czekajcie na mnie. Więcej już nigdy nie powrócę. W fabryce należy mi się jeszcze za 2 dni pracy. Udaj się, ojcze do Kasy Chorych z książeczką i powiedz, że wyjechałam i za pracę podziękowałam. Tam ci również wypłacę. Zostawiam wam wszystko. Przyda wam się. —

Jak Maryskę wyrzucą z mieszkania (Maryska, siostra Bytomskiej — z męża Makowska. — Przep. Red.) sprowadzi się do Ciebie. Nie będzie sama. — Zegnajcie! — Wanda”.

Okradali pociąg towarowy

Przed sądem stanęło 9.ciu oskarżonych. — Wyrok zapadnie dziś

Przed sądem okręgowym rozpoczęła się w dniu wczorajszym sprawa przeciwko 9-ciu oskarżonym, pociągniętym do odpowiedzialności karnej za udział w kradzieży, względnie za paserstwo. — Sprawa jest echem systematycznych kradzieży z wagonów kolejowych jeszcze z roku 1936.

Ławę oskarżonych zajęli: Stanisław Kluszczyński, b. posterunkowy, trzykrotnie karany za kradzież, Stefan Sawicki również karany złodziej, Piotr Janczak, Władysław Kupiński i jego żona Zofia, Albertyna Lubowska, Edmund Krygier, Reinhold Tietz i Teodor Hepner.

Od połowy 1936 r. na st. Łódź-Kal. ujawniane były kradzieże z wagonów towarowych przed przybyciem na stację.

Stwierdzono, że kradzieże dokonywano ciągle z jednego i tego samego po-

ciągu, kursującego między Gdynią i Łodzią. Prowadzone każdorazowo dochodzenie policyjne nie ujawniało sprawców. Złodzieje kradli z wagonów najwięcej wartościowe ładunki, jak kakao, śledzie, masło, owoce południowe i t. p. Ostatecznie stwierdzono, że kradzieże dokonywali: Stanisław Kluszczyński, Stefan Stawicki i Piotr Janczak oraz Edward Buchwald, który został zastrzelony przez strażnika kolejowego, jednak kamraci unieśli go. — Całą szajkę aresztowano.

Rozprawie, rozpisanej na dwa dni, przewodniczył sędzia Wierzbicki. Oskarża prok. Wąsowski, obronę wnoszą: adw. Grochowski, Zalewski, Lilker, Sachnowicz i apl. adw. Gajzler.

Wyrok zapadnie w dniu dzisiejszym. (1)

CASINO Potężny film obyczajowy

WIEZIENIE bez KRAT

Pocz. 12, 2, 4, 6, 8, 10

Dziś o g. 12 i 2
2 PORANKI
Ceny od 85 gr.

W r. gł. nowa gwiazda ekranu CORINNE LUCHAIRE

Więści sportowe

W niedzielę w Łodzi tylko trzy mecze piłkarskie

Kalendarzyk sportowy na niedzielę przewiduje w Łodzi jedynie mecze piłkarskie o mistrzostwo, a mianowicie:

O mistrzostwo klasy A odbędzie się mecze następujące: o godzinie 11-jej przed południem na boisku WKS: WKS — Sokół (Pabianice), na boisku SKS: SKS — PTC, na boisku KP Zjednoczone: Zjednoczone — LTSG, na boisku KE w Pabianicach: Burza — Wima i na stadionie mlejskim w Zgierz o godz. 11.30: Sokół — (Zgierz) — UT Ib.

O mistrzostwo klasy B na boisku UT o godz. 11-jej: B. Kochba — Makabl. Mecze o mistrzostwo poprzedzą przedmeczne rezerw.

Jak e pary walczą na meczu Łódź—Rzym

W programie meczu zapasniczego Łódź — Rzym odbędzie się następujące walki: waga kogucia: Bertold (R) — Rybak (Ł), waga piórkowa: Gavelli (R) — Kawał Cz. (Ł), waga lekka: Magni (R) — Kulesza (Ł), waga półśrednia: Rescioschi (R) — Kauc (Ł), waga średnia: Callegati (R) — Hinc (Ł), waga półciężka: Silvestri (R) — Dąbrowski (Ł) i waga ciężka: Donatti (R) — Jakubowski (Ł).

Najciekawiej zapowiadają się walki w wadze średniej i półciężkiej, gdzie ze strony Łodzi wystąpią reprezentacyjni polscy zapasnicy Hinc i Jakubowski.

L.O.Z.A. wyznaczył jako rezerwowych następujących zawodników: Lazarski (IKP), Ignaszewski (Zł.), Kawał Wł. (Wima) Barylak (IKP), Tomczyk (IKP), Slickowski (IKP) i Cymer (IKP).

W dniu dzisiejszym zapasnicy włoscy rozegrają w Poznaniu mecz międzypaństwowy z reprezentacją Polski, którego wynik oczekiwany jest z wielkim zainteresowaniem. W tym roku Włosi w meczach międzypaństwowych pokonali Polskę 21:3, Węgry 15:6, Jugosławie 21:3 i Niemcy 15:9. Zwycięstwa te świadczą najlepiej o wysokiej klasie gości.

Notatnik piłkarza

Mecze niedzielne o mistrzostwo klasy „A” w Łodzi zakończą oficjalnie pierwszą rundę mistrzostw tej klasy. Następnie będą rozgrywane jedynie mecze zaległe. L.Z.O.P.N. postanowił w tym roku drugiej rundy nie rozpoczynać.

— Klimczak, były gracz SKS-u, wstąpił ponownie do swego macierzystego klubu i otrzymał już potwierdzenie L.Z.O.P.N.

— Do łódzkiego Hakoahu zgłosił akces znany środkowy pomocnik ligowej Cracovii, Grünberg, który ma przenieść się na stałe do naszego miasta.

Kolarze łódzcy nie roją d. Be lina

Kolarze łódzcy z zaproszenia na zawody towarowe do Berlina w dn. 8 b. m. nie korzystają, gdyż zarząd Polskiego Związku Kolarskiego nie udzielił zezwolenia na wyjazd ze względu na nie-

Zycie powiatu łódzkiego

Powiatowy komitet akcji wyborczej uruchomił na terenie powiatu łódzkiego (okręg wyborczy 18) specjalny autokar, zaopatrzony w megafony, który, odpowiednio udekorowany, objeżdża poszczególne miejscowości, przypominając wyborcom o konieczności spełnienia obowiązku obywatelskiego w dniu 6 listopada i wzywa do gremialnego składania głosów przy wyborach do Sejmu.

Wyglądane hasła i przemówienia, rozlegające się z megafonów autokaru, wywołują żywy oddźwięk u licznie gromadzących się słuchaczy i są przyjmowane oklaskami.

W dniu 3 listopada na terenie powiatu łódzkiego odbyło się kilkanaście zgromadzeń przedwyborczych, zorganizowanych przez lokalne komitety akcji wyborczej. Zebrania w Marysinie, Kałach i Andrzejowie odbyły się przy tłumnym udziale ludności. Na zebraniach przemawiali kandydaci na posłów z 18 okręgu wyborczego. Po wysłuchaniu przemówień i po dyskusji na każdym zebraniu powzięto rezolucje o konieczności oddawania głosu przy wyborach do Sejmu w dniu 6 listopada.

W nr. 31 czasopisma „Wspólnota” ukazała się następująca wiadomość, zatytułowana: „Znamienny wyrok”:

Na posiedzeniu sądu grodzkiego w Łęczycy rozpatrywana była sprawa Konrada Sobczaka, przedstawiciela okręgowego tow. organizacji i kółek rolniczych oskarżonego o obrazę związku „Społem” oraz prezesów p.p. M. Rapackiego i St. Thugutta.

Na walnym zebraniu spółdzielni „Jedność” w Grabowie Łęczycy oskarżony oświadczył, że kierujący związkiem „Społem” ludzie, a mianowicie prezes Rapacki i prezes Thugutt nie dość, że zdefraudowali w jednej z łódzkich spółdzielni 40.000 złotych, lecz za pomocą szeregów idei komunistycznych.

Na pierwszej rozprawie Konrad Sobczak nie przyznał się do winy, dopiero na ostatniej sprawie zaproponował przeproszenie władz związkowych. Nie zgodził się na to jednak pełnomocnik związku, uważając, że Sobczak miał przedtem dosyć czasu na cofnięcie swych oskarżeń. W wyniku sprawy Konrad Sobczak został skazany na półtora miesiąca — względnie aresztu i 350 zł. grzywny.

Ofiary na F. O. N.

W dniu wczorajszym zgłosiły się następujące delegacje u Dowódcy Okręgu Korpusu Nr. IV z ofiarami na FON.

1. delegacja Giełdy Zbożowo - Towarowej w Łodzi z p. prezesem Rady Giełdowej, inż. Zbigniewem Wilskim na czele, która w imieniu Rady Giełdowej złożyła na zakup dla Armii karabinów maszynowych, kwotę 10.000 zł.

2. delegacja na czele z p. Roszkiem Kazimierzem, wiceprezesem Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcian w Łodzi, która w imieniu konsula Belgii w Łodzi p. Kazimierza Monitza zadeklarowała kwotę zł. 7168,20 — na zakup 4 ręcznych karabinów maszynowych.

Rozpoczęta w swoim czasie przez sprzedawców gazet w Łodzi zbiórka na Fundusz Obrony Narodowej została zakończona. Za zebraną sumę zakupione będą karabin maszynowy i granatnik które wręczone będą przedstawicielom wojska w dniu 11 listopada przed Katedrą.

NOWY PROGRAM W „TIVOLI”

Po przebudowie sal reprezentacyjnych „Tivoli” jest dziś najbardziej uczęszczanym lokalem Łodzi. Obecnie zarząd „Tivoli” zaprezentował gruntownie odnowione werandy zimowe, przybrane roślinami i żywym kwieciami, które stanowią jedną całość architektoniczną z główną salą.

Atrakcją listopadowego programu „Tivoli” jest znakomity zespół rewersów żeńskich, z świetną śpiewaczką Marysią Żejmówną na czele, która co wieczór biera rzeszę oklaski.

Dużym powodzeniem cieszy się nowa orkiestra pod wodzą węgierskiego skrzypka p. J. Gutter.

Piwośze zaś z zadowoleniem powitają wiadomość że po krótkiej przerwie spowodowanej nieobecnością w Częstochowie, w niedzielę 12 października „Tivoli” świeży transport frajd oju Piłsudskiego.

KINO

EUROPA

Pocz. 4, 6, 8, 10

FLORIAN

wg. powieści Marii Rodziewiczówny

W r. gł.:

Kazimierz Junosza-Stępowski

Ceny miejsc od **80 gr.**

Nieście pomoc
najbiedniejszym

DWUDZIESTOLECIE NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI

Program uroczystego obchodu w Łodzi. — Nabożeństwa, akademie, defilada i otwarcie muzeum pamiątek po Wielkim Marszałku Polski. Płomienna odezwa do mieszkańców Łodzi

Dwudziesta rocznica Niepodległości obchodzona będzie w Łodzi w sposób specjalnie uroczysty i podniosły. Prezydium komitetu obywatelskiego, który czyni przygotowania do obchodu, ustalił już ostateczny program uroczystości, które uświetnią święto narodowe 11-go Listopada.

W przeddzień rocznicy, 10 listopada, o godz. 5.50 po poł. odbędzie się

uroczysty apel poległych

oficerów i szeregowych łódzkiego pułku piechoty przed kościołem Matki Boskiej Zwycięskiej przy ul. Ks. Bandurskiego. O godzinie 6 po poł. rozlegną się dźwięki capstrzyku. Przez dwie godziny orkiestry wojskowe, cywilne, związkowe, maszerować będą po ulicach Łodzi, z pochodniami, grając capstrzyk ku upamiętnieniu tej chwili, w której społeczeństwo chwyciło za broń, by przepędzić okupantów i założyć podwaliny niepodległej Polski.

O godz. 7 wiecz. w sali Towarzystwa Kredytowego przy ul. Pomorskiej nr. 21 wygłosi odczyt dowódca OK gen. bryg. Wiktor Thommée p. t. „Dzieci Łodzi w obronie Warszawy“. O godz. 8 wiecz. w Domu-Pomniku im. Marszałka Piłsudskiego nastąpi otwarcie świetlicy Związku Peowiaków. O tej samej godzinie — uroczyste posiedzenie rad pedagogicznych szkół średnich w gmachu gimnazjum miejskiego im. Józefa Piłsudskiego przy ul. Sienkiewicza 46.

11 listopada, o godz. 7 rano zabrzmie dźwięki hejnału z wież kościelnych fabrycznych. Będzie to wstępem do uroczystości.

O godz. 9 w świątyniach wszystkich wyznań odprawione zostaną nabożeństwa.

O godz. 10 — uroczyste nabożeństwo w Katedrze z udziałem przedstawicieli władz, związków, stowarzyszeń społeczeństwa.

O godz. 11 — wręczenie sprzętu wojennego przedstawicielom wojska na placu Katedralnym.

Bezpośrednio po tym nastąpi wymarsz wojsk, oddziałów PW., b. wojskowych, straży, organizacji i t. d. i o godz. 12.30 nastąpi

defilada na pl. Wolności

O godz. 1.30 po poł. — nastąpi otwarcie Muzeum pamiątek po Wielkim Marszałku z okresu Jego pobytu w Łodzi

w domu przy ul. Piłsudskiego 19. Ze względu na brak miejsca do wnętrza muzeum dopuszczone będą tylko nieliczne osoby za zaproszeniami. W przyszłości muzeum otwarte będzie dla wszystkich zwiedzających.

W godzinach popołudniowych od 2 do 4 w kinoteatrach odbędzie się przedstawienia dla członków zrzeszeń robotniczych.

O godz. 2.15 po poł. — nastąpi odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci bojowników o Niepodległość z lat 1905 — 1920, wmurowanej w gmach fabryczny przy ul. Ogrodowej 17.

O godz. 4 po poł. odbędzie się przedstawienia dla żołnierzy i szeregowych policji państwowej w hali sportowej parku im. Poniałowskiego.

O godz. 6 po poł. — akademie, zorganizowana staraniem stowarzyszenia Kilińczyków i Enzeterowców w sali towarzystwa śpiewaczego przy ul. 11 Listopada 21. O godz. 6.30 po poł. — odczyt dr. Jana Dąbrowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego n. t. „Decyzja w wojnie światowej a sprawa polska“, zorganizowany staraniem polskiego towarzystwa historycznego, towarzystwa wiedzy wojskowej i związku oficerów rezerwy w sali Towarzystwa Kredytowego przy ul. Pomorskiej Nr. 21.

O godz. 8 wiecz. odbędzie się akademia przed siedzibą Towarzystwa Śpiewaczego im. Moniuszki przy ul. Ogrodowej 34, a o godz. 8.30 wiecz. — galowe przedstawienie w Teatrze Polskim przy ul. Cegielińskiej 27. Poza tym odbędzie się szereg akademii i uroczystości, zorganizowanych przez związki, stowarzyszenia i organizacje społeczne i zawodowe.

Udział w defiladzie zgłaszać należy telefonicznie pod nr. 266-21, w zarządzie miejskim.

Odezwa Komitetu Obywatelskiego

W związku z uroczystościami Święta Niepodległości, na murach miasta urkaże się w najbliższych dniach następująca odezwa komitetu obywatelskiego:

„Obywatele. W dniu 11 listopada upływa dwadzieścia lat od chwili odzyskania przez Naród Polski Niepodległości. Na ten radosny moment złożyły się wiekowe cierpienia naszego Narodu, wysiłki ducha wieszczów polskich, zbrojne czyny powstańców, wreszcie na stos całopalenia rzucili młode życie ci, których wódki do walki Józef Piłsudski.

Dwadzieścia lat — to okres w dziejach powojennych Europy bardzo długi i ciężki szczególnie dla Narodu Polskiego, który musiał swe życie państwowe budować od podstaw.

Obywatele. Z pierwszego dwudziestolecia naszej Niepodległości mamy prawo być dumni. Przeprowadziliśmy zwycięską wojnę z wrogiem moskiewskim o naszą wolność, ustaliliśmy granice państwa, wypracowaliśmy ustrój wewnętrzny, zagospodarowaliśmy się u siebie, a w stosunkach międzynarodowych, z państwa mało znaczącego staaliśmy się mocarstwem, o którego losach nikt i nigdy bez naszej zgody nie stanowić nie może. Dzieje postawiły nas w siedzielce dwóch wielkich potęg, przy których możemy żyć i rozwijać się również tylko jako potęga. Wielkie zadania postawiły przed nami dzieje i ku tej wielkości Naród Polski świądomie krocz.

Ostatnie miesiące dwudziestego roku naszej Niepodległości są szczególnie doniosłe dla naszego życia wewnętrznego i stosunków zewnętrznych. Krzywda granic naszych została naprawiona. Zaolzie wróciło do Polski, część przastarego Śląska zrosła się z Macierzą w jedno ciało. Stało się to dzięki zbrojowej wojnie Narodu, bez niczyich uchwał.

Obywatele. Kończy się dwudziesty rok naszej Niepodległości. Myśl nasza zwraca się przede wszystkim ku Temu, z którego Imieniem zrosła się na wieki Odrodzona Polska ku Józefowi Piłsudskiemu. Jego przykład i Jego wskazania będą nam zawsze w chwilach przemowitych drogowskazem. Zawsze wspominać będziemy ze czcią tych wszystkich, którzy do niepodległości przyczynili się ofiarą życia, krwi i mienia. W imię tej wdzięczności i w imię wielkich zadań, jakie przed nami stoja, skupić się musimy przy Marszałku Rydzu-Smigłym, nie tylko jako przy wodzu naszej armii, ale i jako przy wodzu duchowym Narodu. Zjednoczeni, karni, świadomi swej wielkiej przyszłości maszerować będziemy wspólnie ku szczęśliwemu jutru Polski.

Niech żyje Rzeczypospolita Polska!
Niech żyje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej profesor dr. Ignacy Mościcki!
Niech żyje Armia Polska!
Niech żyje Wódz Naczelny Marszałek Edward Rydz-Smigły.

Przewodniczący Obywatelskiego Komitetu obchodu uroczystości w Łodzi,
(—) MIKOŁAJ GODLEWSKI
Tymczasowy prezydent miasta.

Do granicy

Fragmenty wiersza, napisanego z powodu wydalenia nakazem Bismarka dziesiątków tysięcy Polaków z Prus w r. 1886 i 1887

— Zaparł chalupe,
I „befel“ gwoździem na wrótmi przybił.
Wiec dzieciątka zgarneł na kupe,
A to najmłodsze, co płacze i kwili,
Jak ten wróbel — dźwignęłam na ręce,
I tak powiodłam to stadko jagnięce
W świat, gdzie poniosą oczy...

— Szłyśmy razem
Kobiety z dziećmi żalosa gromada.
Za nami pobok straża konne jada,
I klną i dziatwę drobna bija płazem,
I agląc do drogi...

— Byłaż to godzina!
Rodząca bólów swoich zapomina,
Ale mnie owej nie zapomnieć chwili,
Kiedy nas żywym murem otoczyli,
I z trzech stron słońca zamknęli nas
[ściana]
Łbów końskich, biała parszających piana.
Za nami wioski nasze i sadyby,
Pola, ogrody, pasieki i laki —
A my tu gnani, jako te skowronki
Z gniazd wyrzucone, albo z wody ryby.
Jezu Ty Chryste!...

— A bliżej kogo mnie
Szła gadająca z sobą nieprzytomnie
Staruszka, jako ta turkawka siwa,
Trzesąca głowa, ślepa, ledwo żywa,
I drogi sobie kijem szukająca,
I jak osiki listek cała drżąca.
Wiec że jej stare nie służyły nogi,
I zostawała w tyle za innemi,
Popchnął ją żołnierz... Upadła wśród
[drogi].

A gdy ją ludzie podnieśli, na ziemi
Tak odcisnęło się jej wyschłe ciało,
Jak w Weroniki chuście i zostało,
Jak pieczęć krzywdy naszej przyłożona
Pod okiem Boga do ziemi tej łona.

Dalej! Dalej!...
Aż nas na rozstaj pod wieczór przynali,
A na rozstaju był krzyż. Wiec się owe
Niewiasty z płaczem do niego rzuciły,
A gwiazdy weszły na niebo czerwone,
Jak krwawe Boże lzy — i tak świeciły.

O Utajony na krzyżu, o Chryste!
Najluchszej muszce naznaczasz uchrone
I ptaki wracasz na drzewa ojczyste,
A nasze gniazda zburzone? ...
O Utajony na krzyżu, o Panie!
Mróweczkę strzeżesz w mrówczanym lej
[gmachu],

I liszce w norze obierasz mieszkanie,
A nasze głowy bez dachu? ...
O Utajony na niebie i ziemi!
Ty wiosną domki budujesz ślimacze...
Myż tylko sami, pomiędzy wszystkimi
Mamy być wieczni tulacze? ...

Krwawemi łuną wschodziło nam rano
U tej granicy, do której nas gnano,
A choć nas rosy przejadły ziebiające,
Nikt stę nie cieszył, że wschłodzi to
[słońce],

Które nam obce i zimne się zdało,
Gdy tak na nędzę naszą patrzeć — wstało.
Pokubaczyły swoje konie straża,
I znów nas innym strażnikiem oddały.
A teraz wróca tam, gdzie sa cmentarze
Zamiast tych wiosek naszych, co się
[śmiały]
Białością domostw i sadów zielenią...
A dziś zczernieją od lez i tak zmieniła
Tę jasność swoją od kłatw, co tam leca,
Że nie rozśmieją się już, nie rozkwieca,
I będą stały przed Bogiem, — jak groby,
Pelne tej krzywdy naszej i żaloby...

A teraz, choć dzień, jest mi w oczach
[ciemno],
I nie wiem sama, czy ten świat przede
[mna]
Będzie mi kiedy ojczyzna i domem.
A jestem dzisiaj porażona gromem,
I oderwana od pierś tej ziemi,
Co mnie zbożami karmiła swoim,
I słońcem swoim cieszyła mi duszę...
A to wiem, że tu żyć i cierpieć muszę...

MARIA KONOPNICKA.

Przeciw podwyżce komornego

Akcja organizacji lokatorskich w Łodzi

Jak wiadomo, z dniem 1 stycznia podwyższone ma być ponownie komorne w starych domach. Podwyżka komornego wprowadzana ma być systematycznie o 2 i pół proc. co kwartał, aż osiągnie 10 proc. w mieszkaniach od trzech izb wwyż lub 15 proc. w mieszkaniach 1 i 2-izbowych.

W związku z tym, organizacje lokatorskie podejmują w bieżącym miesiącu łącznie ze związkami zawodowymi akcję protestacyjną. We wszystkich związkach uchwalane mają być odpowiednie rezolucje i przesyłane do związku lokatorów, który z kolei, łącznie z memoriałem, przedłoży je p. premierowi.

Rezolucje te domagać się będą: 1) wstrzymania 10 i 15 procentowej pod-

wyżki komornego w starych domach, 2) ograniczenia wysokości czynszów w nowych domach oraz w tych starych, w których mieszkania wynajmowane są po dniu 1 stycznia 1938 r. a zatem nie korzystają z ochrony lokatorów, 3) ustalenia maksymalnego komornego albo nałożenia na właścicieli domów obowiązku zawierania umów najmu okresowych, które uniemożliwiłyby systematyczne podwyższanie czynszu.

Po za tym postanowiono, po ukonstytuowaniu się nowej rady miejskiej, zwrócić się do niej o uwzględnienie sprawy budownictwa społecznego w Łodzi i uchwalenie na ten cel właściwych kredytów. (i)

Na to nawet dziś można sobie pozwolić:

za 1³⁵ zł.

Eukutol³

matowy krem biologiczny, a wzamian zato zdrowa, świeża i młodzieńcza cera! Świadomość korzystnego i pielęgnowanego wyglądu dodaje pewności siebie i powodzenia w różnych sytuacjach życiowych.

Proszę żądać w aptekach, drogeriach i składach perfumeryjnych matowy krem biologiczny.

Eukutol³

FABRYKA CHEMICZNA PROMONT
BIELSKO

Po długich, ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem dn. 3 listopada 1938 r. nasz najukochańszy mąż, ojciec i dziadek
B. P.

JULJUSZ BOJARSKI

PRZEMYSŁOWIEC, w wieku lat 74.

Wyprowadzenie drogi nam Zwłok z domu przedpogrzebowego nastąpi jutro w niedzielę, dn. 6 b. m. o godz. 1-ej po poł.
O smutnym tym czasie zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu

Zona, Córka, Zięć, Wnuczka, Wnuk i Rodzina

Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Gdyby doszło do wojny niemiecko-czeskiej...

Szef kwatery prasowej przy dowództwie naczelnym armii niemieckiej, mjr Wedel, opowiada przez radio o przygotowaniach, na wypadek gdyby konflikt z Czechosłowacją nie był rozstrzygnięty pokojowo

Przed kilku dniami szef kwatery prasowej przy dowództwie naczelnym niemieckich sił zbrojnych, mjr. Wedel, wygłosił przez radio interesujący odczyt na temat przygotowań, jakie poczyniła Rzesza na wypadek gdyby konflikt z Czechosłowacją nie został zlikwidowany w drodze pokojowej. Mjr. Wedel oficjalnie stwierdza, że Niemcy przygotowane były na wojnę, a liczyły na opór wojsk czeskich na t. zw. „czeskiej linii Maginota” i z tych względów poczyniły odpowiednie przygotowania.

Do mającej się rozegrać wojny dowództwo niemieckie — według oświadczenia mjr. Wedela — skoncentrowało 10 korpusów — 30 dywizyj. Połowę o tych dywizyj stanowią oddziały zmotoryzowane i pancerne.

Koncentracja sił lotniczych objęła 500 samolotów. Był to jednak drobny tylko ułamek tych sił lotniczych, które mogłyby, w razie poważniejszych komplikacji, natychmiast rozpocząć działania.

Całe Niemcy zostały przygotowane do biernej obrony przeciwlotniczej. Schrony przeciwlotnicze zostały odpowiednio wyposażone, przygotowano maski gazowe dla całej ludności, zapoznano ludność z alarmami gazowymi. Wzorowo przeszkolona służba meldunkowa i ostrze gawcza gwarantowała tak wczesne powiadomienie zagrożonych nalotem nieprzyjacielskim miejscowości, że mogły być zastosowane celowo i skutecznie konieczne środki ochronne. Na terytorium Rzeszy przygotowano 5000 dział przeciwlotniczych oraz przeciwlotniczych karabinów maszynowych dla obrony miast i zagrożonych punktów.

Wzdłuż granicy czecho-słowackiej — mówił dalej mjr. Wedel — ustawiono setki baterii przeciwlotniczych, z tysiącami dział wszelkiego kalibru, tworząc pieczęć ochronną i zorganizowano pogotowie liczących eskadr myśliwskich do przeciwdziałania ewentualnym nalotom czechosłowackich eskadr bojowych.

Poczyniono również wszelkie przygotowania na granicy zachodniej. Niemieckie fortyfikacje nad granicą francuską t. zw. linia Zygfryda, otrzymały pełną załogę bojową. Za fortyfikacjami stały w pogotowiu odwody.

Dalej mjr. Wedel opowiada o czeskiej linii Maginota. Przyznaje on, że budowa fortyfikacji była gruntownie przemyślana i rozplanowana. Rzeczoznawcy twierdzą jednak, że całość umocnień nie była jeszcze gotowa.

Niemcy, spodziewają się silnego oporu wojsk czechosłowackich — mówił mjr. Wedel — przygotowały odpowiednio przystosowane do działań armie. Były one bogato wyposażone w artylerię ciężką z działami najcięższego kalibru. W pogotowiu stały oddziały broni pancernej, lekkiej, ciężkiej i najcięższej. Ponadto przygotowano do szybkiego zwalczania fortyfikacji inne środki, które w najkrótszym czasie unieruchomiłyby działania broni nieprzyjacielskiej i skruszyły opór załogi.

Jakiego rodzaju były te środki — prelegent nie wyjaśnił. Niewątpliwie jednak miał na myśli gazy.

Wreszcie mjr. Wedel dodał, że armia niemiecka od dłuższego już czasu ćwiczyła się w sposobach walki przeciw umocnieniom stałym. Wszystkie rodzaje broni, zwłaszcza piechota, saperzy i broń pancerna zostały łącznie z artylerią wta-

jemniczone we wszystkie szczegóły tego rodzaju walk. Mjr. Wedel twierdzi, że czeska linia Maginota nie wytrzymałaby naporu wojsk niemieckich dłużej niż dwa tygodnie. Atak na Czechosłowację miał nastąpić z czterech stron, w tych samych kierunkach, w jakich obejmowano Sude-ty w czterech fazach, ustalonych w Monachium.

Być może w wynurzeniach radiowych mjr. Wedela jest wiele reklamy — odczyt miał na celu propagandę, ale bądź co bądź świadczą one, jak ciężkie zmagania nastąpiłyby w Europie środkowej, gdyby nie konferencja monachijska. (x)

W niedzielę 6 bm. o godz. 12 i pół przed południem odbędzie się w Synagodze Domu Sierot, Północna 38 NABOŻENSTWO ŻALOBNE za
B. P.

ROZALJĘ NAJDOWĄ

na które wszystkich, komu droga jest pamięć Zmarłej, zaprasza

ZARZĄD

Dnia 4 listopada 1938 r. zasnął w Bogu nasza najukochańsza: Żona, Matka, Teściowa, Babka, Siostra i Ciotka B. P.

Róża z Szwarzmanów Szeps

PRZEŻYWSZY LAT 62.

Pogrzeb odbył się w piątek d. 4. b. m. o czym zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu

Mąż, dzieci i rodzina

Napad na wóz pocztowy

w pow. brzeżańskim. — Postrzelony przez 4 obryszków listonosz zmarł w drodze do szpitala

Brzeżany, 4 listopada. (Pat) Pod Budyłowem (pow. Brzeżany) został napadnięty przez 4 osobników listonosz Kazimierz Pączko, zamieszkały w Budyłowiu, który wioził do agencji pocztowej pocztę z urzędu pocztowego w Jastrzębowie.

Z odległości 20 km został zatrzymany wezwaniem tych napastników, a gdy strzelił do nich 4-krotnie, został zasypany strzałami, które zraniły go w okolicę żołądka i w udo.

Pączko zaczął uciekać w pole, a na-

pastnicy ścigali go dalej, strzelając. W odległości 300 m. Pączko padł, a wówczas ścigający go powrócili do towarzyszy i obrabowali wóz pocztowy, zabierając listy, w tym 5 poleconych, nie zabrawszy jednak listów wartościowych, niewątpliwie przez przeoczenie.

Dwaj zbiegli pieszo, a dwaj na wyprzeżniętych z wozu koniach, w kierunku wsi Teofipólka. Pączkę odwieziono w ciężkim stanie do szpitala w Brzeżanach, zmarł on jednak w czasie transportu tuż przed szpitalem.

Z życia robotniczego Łodzi

Narady i konferencje w sprawie nowych umów zbiorowych
Dziś, o godz. 7 wiecz. odbędzie się walne zebranie członków związku majstrów fabrycznych. Na zebraniu omówiona ma być sprawa układu zbiorowego oraz ubezpieczenia majstrów.

Właściciele piekarń cukierniczych wypowiedzieli w dniu wczorajszym zbiorowy układ. Wygasa on zatem w dniu 31 grudnia r. b.

Wczoraj odbyła się w okręgowej in-

spekcji pracy konferencja między właścicielami przedsiębiorstw transportowo-ekspedycyjnych a związkiem transportowców. Jak już donosiliśmy, właściciele wysunęli żądanie zmian niektórych punktów umowy, uważając je za zbyt uciążliwe.

W wyniku konferencji postanowiono iż obie strony naradzą się nad nowym projektem i udziałą odpowiedzi do dnia 18 b. m. (f)

TEATR POLSKI
(Cegielniana 27).

Dziś, w sobotę, o godz. 4-ej po poł. przedstawienie szkolne: komedia Fredry „Pan Jowialski” w reżyserii Z. Biesiadeckiego.
O godz. 8.30 wiecz. komedia B. Shawa „Major Barbara”.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w sobotę, o godz. 8.15 wiecz. komedio-opera Kamińskiego „Skalmierzanki” w reżyserii Br. Dąbrowskiego.

TEATR „KOT W BUTACH”.

(Al. Kościuszki 57).

Dziś, w sobotę i jutro w niedzielę o godzinie 4.15 po poł. grana będzie piękna bajka M. Kownackiej „O Zaczku-Szkołaczku i o Sowizdrzale, co jeden kochał szkołę, a ten drugi wcale”.

„BURZA” SZEKSPIRA W FILHARMONII.

Dziś o godz. 4.15 po poł. i 9.15 wiecz. arcydzieło W. Szekspira w 4-ct akt. pt. „Burza”. Inscenizacja Leona Schillera. Dekoracje i kostiumy projektu W. Daszewskiego.

SOBOTA, dnia 5-go listopada 1938 r.

5.30—5.35 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”
5.35—6.35 Muzyka poranna (płyty). 6.35—6.50 Gimnastyka. 6.50—7.00 Muzyka (płyty). 7.00—7.15 Dziennik poranny. 7.15—8.00 Muzyka (płyty). 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.00: Przerwa. 11.00—11.25: Audycja dla szkół: „Śpiewajmy piosenki” — prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 11.25—11.57: Muzyka (płyty). 11.57—12.03 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03—13.00: Audycja południowa. 13.00—14.00: Przerwa. 14.00—14.50: Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgłośni Katowickiej pod dyr. Jarosława Leszczyńskiego. 14.50—15.00: Łódzkie wiadomości giełdowe i odczytanie programu. 15.00—15.30: Teatr Wyobraźni dla dzieci: „Tomcio Paluch w krainie wiatraków” — słuchowisko — Stanisława Mioduszewskiego (z Torunia). 15.30—16.00: Muzyka obiadowa w wyk. Orkiestry Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego (z Wilna). 16.00—16.05: Dziennik popołudniowy. 16.05—16.20: Wiadom. gospodarcze. 16.20—16.35: Kroniak literacki w opracowaniu Jana Emila Skińskiego. 16.35—17.00: Z zapomnianych naszych pieśni. Wykonawcy: Helena Zbońska-Ruszkowska — sopran, Walery Dec — wiolonczela, Stefan Romanowski — baryton, Wacław Geiger — akomp.
17.00—18.00: Transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie. Kazanie wygłosi ks. Henryk Weryński (Kr.) z Wilna.
18.00—18.25: O muzyce i muzykach: „W stulecie urodzin twórcy „Carmen” reportaż płytowy w oprac. Bolesława Busiakiewicza.
18.25—18.30: Wiadomości sportowe lokalne.
18.30—19.15: Audycja dla Polaków za granicą: 1) Gawęda. 2) Na lwowskim cmentarzu — felieton wygl. Jan Kuczawa. 3) „Rok 1863”, audycja dla młodzieży w oprac. F. Kowalika i Janusza Staszewskiego (z Poznania).
19.15—20.35: „Pociąg w nieznane” — koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Ork. Rozgłośni Katowickiej pod dyr. J. Leszczyńskiego. Katowicki Chór Revellersów — piosenki. Artur Sadowski — saksofon. Adam Bryzek — akomp. (z Katowic).
20.35—21.00: Audycje informacyjne: Dziennik wieczorny. — Wiadomości meteorologiczne. Wiadomości sportowe. — Nasz program na jutro.
21.00—22.55: „Wieczna tęsknota” — operetka w 5-ciu obrazach Franza Grothea. Radiofonizacja i reżyseria Janusza Warneckiego. Wykonawcy: Mała Ork. i chór P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego, Jnina Brochwiczówna, Maria Kaupé, Stefan Witas, Feliks Szczepański i inni.
W przerwie: — „Redaktor ulic” — monolog Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w wykonaniu autora.
22.55—23.00: Wiadomości bieżące.
23.00—23.05 Ostatnie wiadomości dziennika wieczerznego. Komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

19.00—LONDYN Reg.: Koncert z Ameryki.
20.10—HAMBURG: „Lysistrata” — operetka Pawła Lincka.
21.00—BRUKSELA Franc. „Życie paryskie” — operetka Offenbacha.
21.30—BORDEAUX: „Mireille” — opera Gounoda (transm. z Teatru).
22.15—LUKSEMBURG: Koncert symfoniczny.

Wspaniałe przedstawienie „KOTA W BUTACH”

Wystawiona przez Teatr dla dzieci „Kot w butach” nowa bajka „O Zaczku - Szkołaczku i o Sowizdrzale, co jeden kochał szkołę, a ten drugi wcale” przyjęta została przez dzieci w niebywałym entuzjazmem. Zachwyty najmilszej widowni, wypełniającej szczerze salę teatru nie ma granic, wiele dzieci było już kilkakrotnie na „Zaczku”, po szkołach i domach rozbrzmiewają piosenki bohaterów bajki.

„Zaczek” grany jest w sobotę i niedzielę o 4.15 po poł. Bilety od 25 gr. do 2.20 w kasie Teatru (Al. Kościuszki 57).

Cyrk Staniewskich

wyjeżdża z Łodzi

Jak już onegdaj donieśliśmy, Cyrk Staniewskich w najbliższych dniach wyjeżdża już do Warszawy na otwarcie sezonu zimowego. Wobec rekordowego powodzenia obecnego programu, Cyrk Staniewskich pozostaje jeszcze kilka dni w Łodzi, tak aby wszyscy zwolennicy areny cyrkowej mogli zobaczyć wspaniały program.

Dziś odbędą się 2 przedstawienia: o godz. 4.30 pop. i 8.15 wiecz.

Głosując na 2 postów, zapewniamy sobie całkowity wpływ na wybór godnych reprezentantów w społeczeństwie

Edward Dutkiewicz

kan. kandydat na posła w okręgu 17

W dalszym ciągu naszych rozmów z czołowymi kandydatami na posłów z Łodzi, zwróciliśmy się do p. Edwarda Dutkiewicza, prezesa Związku Nauczycielstwa Polskiego i kandydata na posła w okręgu 17.

Pracownicy umysłowi na przestrzeni 20 lat istnienia Odrodzonej Polski, niejednokrotnie dawali dowody wysokiego poczucia obywatelskiego i ofiarnej pracy dla dobra kraju — mówi prezes Dutkiewicz. — Na przestrzeni tych 20 lat nie mieli swych niezależnych przedstawicieli w ciałach ustawodawczych. Wiele ciężkich prób przeżyli pracownicy zarówno państwowi jak samorządowi i prywatni w ostatnich latach kryzysu. Ulegli w końcu całkowitej pauperyzacji — ale wynieśli jednocześnie bogate doświadczenie, że muszą liczyć tylko na własne siły, że tylko skonolidowana ideowo masa może dać realne podstawy do walki w obronie interesów zawodowych, w dążeniu do podniesienia warstwy pracującej na odpowiedni poziom społeczny. Mając to wszystko na uwadze, pracownicy umysłowi idą do wyborów nie tylko, aby wypełnić obowiązki obywatelski — ale idą z wiarą, że w nowym Sejmie — przed którym są niesłychanie ważne zadania — nie zabrakło ich przedstawicieli.

Oceniając realnie nasze położenie na tle rozgrywających się wypadków europejskich — uznając w całej rozciągłości konieczności obrony narodowej, przedstawiciele świata pracy walczą o zmianę ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu w tym duchu — aby każdy obywatel korzystał z jednakowych praw. Obecna ordynacja, zwłaszcza do Senatu, wprowadziła do naszego wewnętrznego życia wiele zła i rozgoryczenia i nie wytrzymała próby życia.

Mając na uwadze rozwój ekonomiczny i kulturalny kraju, przedstawiciele pracowników walczą o bezpłatną naukę i miejsce w szkole powszechnej, wysoko zorganizowanej, średniej, zawodowej i wyższej dla każdego dziecka robotnika, pracownika, drobnego rzemieślnika i chłopca w Polsce, gdyż dotychczasowe szkoły pierwszego stopnia na wsi, mała ilość gimnazjów państwowych, tudzież wysokie opłaty w gimnazjach i szkołach wyższych, zamykają tej młodzieży drogę do nauki. Przedstawiciele świata pracy domagają się o szybkiego naprawienia krzywdy, jaką wyrządzono szerokim rzeszom pracowników państwowych przez wprowadzenie w r. 1934 nowej ustawy uposażeniowej. Podczas gdy w ustawie uposażeniowej do roku 1934 rozpiętość płac wynosiła 1 do 10, to w obecnie obowiązującej rozpiętość ta równa się 1 do 60.

Przedstawiciele świata pracy walczą o zatrudnienie bezrobotnych pracowników umysłowych i fizycznych oraz o ustawowe zagwarantowanie warunków pracy i płacy poprzez zastosowanie umów zbiorowych, gwarantujących wydatną poprawę obecnego poziomu płac.

Postulaty powyższe stanowią zaledwie cząstkę całokształtu zagadnień pracowniczych i robotniczych, które muszą być w przyszłym Sejmie załatwione pozytywnie w imię interesów narodu i Państwa.

Na zakończenie pragnę podkreślić jedną jeszcze rzecz szczególnej wagi — mówi p. Dutkiewicz. — W obecnej sytuacji politycznej nie może być obywateli uprzywilejowanych i upośledzonych. Stoją na

Pesymizm polityczny w Anglii

Shaw przewidział sytuację. — Zagrożone interesy imperialne. — Co się stanie w Hiszpanii

Londyn, 31 października
„My, Angliści dowiadujemy się o faktach historycznych dopiero w dwadzieścia lat po ich wydarzeniu” — powiada angielski minister spraw zagranicznych w ostatniej sztuce Bernarda Shaw'a, zatytułowanej „Genewa”. Gdy Shaw napisał to zdanie (6 miesięcy temu), było ono jeszcze czystym paradoksem, nieskażonym żadną aluzją do rzeczywistości. Dzisiaj brzmi ono jak gorzkie wyrzucenie bystrego obserwatora zdarzeń i ludzi.

Rząd brytyjski, taksamo jak francuski, jeszcze ciągle nie może się pogodzić z faktem, że umowa w Monachium wytworzyła w Europie zupełnie nową sytuację — zwłaszcza z strategicznego punktu widzenia. Polityka zagraniczna Anglii i Francji wygląda dziś, jakgdyby była skutkiem zwycięstwa tych państw w Monachium, a nie ich porażki. Podczas gdy Berlin wykazuje jaknajintensywniejszą działalność — Londyn i Paryż wciąż jeszcze pozostają w bezruchu.

Opinia ogółu w Anglii jest ciągle jeszcze wdzięczna Chamberlainowi za umożliwienie uniknięcia wojny — ale już coraz bardziej zwiększa się wاپliwość, czy stan teraźniejszy można rzeczywiście i bez zastrzeżeń nazwać stanem pokoju.

Rzucmy okiem na trzy międzynarodowe problemy, które prawdopodobnie wysuną się na pierwszy plan w najbliższej przyszłości i obejrzymy je w świetle liberalnej opinii angielskiej. A więc: 1) ograniczenie zbrojeń, 2) zagadnienia kolonialne, 3) sprawa hiszpańska.

Dysproporcja między zbrojeniami Niemiec a zbrojeniami Anglii i Francji ciągle wzrasta. Hitlerowi zależy na każdym porozumieniu, któreby te nierówności nadal utrzymało — t. zn. pozostało Niemcom wyższość, szczególnie jeśli chodzi o flotę powietrzną. Jeżeli Hitlerowi nie uda się osiągnąć takiego porozumienia, w kołach angielskich przewidują, że może on zerwać anglo-niemiecki pakt morski i zagrozić anglo-sko-francuskiemu panowaniu na morzu.

Pomogą mu w tym bezwzględnie Włochy i Japonia, dwa potężne państwa morskie.

Tymczasem Niemcy zbroją się aż po zęby, a państwa zachodnie nie mogą im w tym nadażyć. Angielski szef wydziału obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej w ministerstwie spraw wewnętrznych, G. W. Eady, oświadczył w tych dniach, że obrona przeciwgazowa w Anglii była i jest karygodnie zaniedbana.

Od roku 1935, gdy ją rozpoczęto, mimo wydania grubych milionów, nie stworzono jeszcze nawet dostatecznego systemu obronnego. Anglia i Francja zbroją się dziś niechętnie — robią tylko tyle, ile muszą. Ciągle jeszcze czekają na umowę, która by w jakiś sposób ograniczyła zbrojenia. Tylko, że tym razem nie będzie już to t. zw. „gentlemen's agreement”...

Jeśli chodzi o kolonie, to dotąd nie wysunięto jeszcze żadnych konkretnych propozycji. Był tylko zbiorowy protest ludności Tanganiki przeciwko ewentualnemu przekazaniu tej kolonii Niemcom. Jeśli Niemcy wysuną jakieś żądania, będą one na razie minimalne. To już jest taktyka Niemiec, że najpierw żądają jaknajmniej, a potem, w toku pertraktacji, rozszerzają swe żądania. Anglia wie, że Niemcom nie chodzi dziś już o naprawienie krzywdy, którą ponieśli przez odebranie im kolonii po wojnie, ale o utworzenie własnego imperium kolonialnego. Hitler zażąda zwrotu dawnych kolonii niemieckich, by uczynić z nich załazek tego przyszłego imperium. Dlatego większość Anglików jest przeciwna jakimkolwiek ustępstwom kolonialnym — w gre wchodzi także wiekła duma kiplingowskiego „Imperium, na którym słońce nigdy nie zachodzi”.

Jeżeli rząd brytyjski zechce dać Niemcom pewne kolonie — to będzie to znacznie trudniejsze, niż rozwiązanie sprawy czeskiej.

Sprawa hiszpańska przedstawia również wiele trudności dla Anglii. Umowa anglo-włoska będzie prawdopodobnie

ratyfikowana, skoro tylko włoscy „ochotnicy” opuszczą Hiszpanię, pozostawiając walkę z rządcami niemieckim pilotom, oficerom artylerii i inżynierom. Potym, jeżeli gen. Franco i jego protektorom uda się zadowolić żądania Komitetu Nieinterwencji, może on otrzymać pełne prawa strony wojującej. Ale, podnoszą się już głosy w Anglii, a cóż się stanie, jeśli Niemcy i Włochy wystąpią wtedy jako oficjalni sprzymierzeńcy gen. Franco i z najbardziej „pokojuowymi intencjami” względem państw zachodnich pomogą mu zdobyć całą Hiszpanię?...

Londyn jest dziś daleki od optymizmu.

P. J.

THO-RADIA

KREM NA DZIEŃ
KREM NA NOC
POUDRE THO-RADIA w 12 kolorach
POMADKA DO UST w 5 kolorach

Nowość!

krem do pielęgnacji rąk w 8 kolorach

zrodłem młodości cery

Ratujcie zdrowie!

REUMATYZM i ARTRETYZM
PODKOPUJĄ ZDROWIE
CZYNIĄC CZŁOWIEKA NIEZDOLNYM DO PRACY

KLEROL MAŚĆ; PŁYN DO KAPIELI
PRZECIW REUMATYZMOWI I ARTRETYZMOWI

KLEROL — MAŚĆ WSYSZA SIĘ CAŁKOWICIE W PORY SKÓRNE NIE BRUDZI I NIE PLAMI

Dzięki rozprowadzalności Klerolu w wodzie, stosować go można do kąpieli

KLEROL DO NABYCIA W APTEKACH; SKŁADACH APTECZNYCH

Nasz reporter zanotował:

Na ulicy Łagiewnickiej w czasie wyskakiwania z tramwaju doznał obrażeń cieleśnych i złamania nogi 34-letni Kazimierz Wojciechowski, zamieszkały przy ulicy Rysowniczej 34.

Na ulicy Rzgowskiej dostał się pod tramwaj Ernest Wojakowski, zamieszkały w Rudzie Pabj. przy ulicy Żytniej 13. Rannego przewieziono pogotowie ratunkowe do szpitala.

38-letnia Rywka Goldberg, zam. przy ulicy 6-go Sierpnia Nr. 27, przejechała została przez samochód ciężarowy. Poszkodowana odniosła wstrząs mózgu i obrażenia ciała. Pogotowie przewiezło ją do szpitala w stanie ciężkim. Nieostrożnego kierowcę zatrzymano.

W czasie bójki poranny został 25-letni Fe-

stanowisku, iż wszystkie grupy społeczne i narodowościowe muszą mieć zapewnioną pełnię rozwoju, w myśl przesłanek artykułu I Konstytucji, który głosi, że Państwo Polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli.

liks Majewski i 27-letni Stanisław Grudziak, zamieszkał przy ulicy Paderewskiego Nr. 7. Obu udzielił doraźnej pomocy lekarz pogotowia ratunkowego.

W mieszkaniu własnym przy ulicy Wiśniowej Nr. 11 uległa ciężkiemu poparzeniu 27-letnia Helena Biernacka.

Na ulicy Zgierskiej padła na bruk uliczny 52-letnia Franciszka Wiewióra, zamieszkała przy ulicy Stajennej Nr. 24. Poszkodowana odniosła złamanie obojczyka.

W wdziale opieki społecznej przy ul. Zawadzkiej Nr. 11 znaleziono półroczną dziewczynkę, porzuconą przez nieznaną kobietę.

Za matką wdrożono poszukiwania. Dziecko przesłano do miejskiego domu wychowawczego.

Z mieszkania Melanii Szulc (Napiórkowskiego 117) skradziono biżuterię, wartości kilkuset złotych.

Z posesji Jana Fliegla (Nawrot 29) skradziono śmieciak metalowy.

Z mieszkania Eli Szpiegla (Gdańska 18) nieznanymi sprawcy skradli garderobę, wartości 600 złotych.

Dnia 5 listopada 1916 roku gubernator niemiecki Łodzi von Schmidt o godzinie 11-ej rano w gmachu przy ulicy Aleje Kościuszki Nr. 4 (dzisiaj mieści się tu Izba Przemysłowo-Handlowa) wobec sprowadzonych szeregu obywateli odczytał akt nadania przez monarchów niemieckiego i austriackiego praw „Królestwa Polskiego” ziemiom byłej Kongresówki (bez oznaczenia jednak granic).

Tekst tego aktu, odczytany w języku niemieckim, przetłumaczył adiutant hr. Bniń-Bniński (późniejszy starosta powiatowy łódzki po przewrocie). Odpowiedział von Schmidtowi w imieniu społeczeństwa polskiego adw. Tadeusz Kamiński. Po tej komedii odbyła się defilada garnizonu przed Grand-Hotelem, a wieczorem akademii w radzie miejskiej w sali T-wa Kredytowego. W nosiedzeniu tym wzięli udział tylko członkowie rady (mianowicie) i kilku zaproszonych przez okupantów delegatów niemieckich sfer przemysłowych.

Okradanie dzieci

O niezwyklej kradzieży zameldowała wczoraj Mira Herszkowicz, zam. przy ul. Mielczarskiego 21. Oto nieznaną jej kobietą, zaprowadziła troje dzieci Herszkowiczowej z ul. Mielczarskiego na pobliską ul. 11 Listopada i tam w bramie, w domu przy nr. 63, zdjęła z całej trojki paletka, poczym zbiegła. — Poszkodowana ocenia swe straty na ok. 60 złotych. — Policja poszukuje cynicznej złodziejki. (1)

Dyżury apiek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apieki: H. Duszkiewiczowa (Zgierska 146) J. Hartman (Brzezińska 24), W. Rowiński (Plac Wolności 2), A. Perelman i S-ka (Cegielniana 32), W. Danielecki (Piotrkowska 127), F. Wójcicki (Napiórkowskiego 27), K. Kempfi (Karolewska Nr. 48), C. Cymer (Wolezańska 37).

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 5 listopada 1938 r.

Nowy wice-min. skarbu

Mianowany w tym tygodniu wice-ministrem skarbu p. Józef Koźuchowski, dopiero co ogłosił rzecz p. t. „Przebudowa gospodarcza Polski“.

Wedle wiadomości obiegających p. minister Koźuchowski ma mieć sobie powierzone do rozważania szczególnie doniosłe problemy ogólnej polityki gospodarczej. Tym ciekawsze musi wydać się credo jego, zawarte we wspomnianej książce.

W obszernym dziele, traktującym zresztą nie tylko wyłącznie o kwestiach ekonomicznych, ale i łączących się z nią zagadnieniami politycznych i moralnych, znajdujemy wytyczne przebudowy gospodarczej, dające się streścić mniej-więcej następująco:

zwiększenie potencjału technicznego, opartego na średnim i wielkim przemyśle w systemie obrony Państwa;

w odniesieniu do surowca krajowego — polityka oparta na zużyciu ich dla surowca przez twórczego (autor podnosi szkodliwość wywozu surowca);

rozbudowa małych i średnich zakładów jako konsumentów krajowego surowca i regionalnych dostawców i odbiorców wielkiego przemysłu (autor nie przecenia roli małych zakładów, w stosunku do których w pewnych kołach widoczna jest niezrozumiała egzaltacja);

rozbudowa ośrodków miejskich i przemysłowych pod kątem widzenia chłonności dla napływu ludności bezrolnej,

rozbudowa pomocniczych urządzeń technicznych, handlu i komunikacji,

wzmocnienie produkcji przemysłowej przez rozbudowę zastępczych surowców, organizację importu niezbędnych surowców zagranicznych i doskonalenie metod pracy,

wychowanie zawodowe,

Autor akcentuje zrozumienie dla dzieła ekspansji gospodarczej panujące wśród szerokich mas w Polsce i dlatego podnosi, że „naprawę demokratyczną opinia polska jest oddawna przygotowana do przyjęcia aktywnego programu gospodarczego opartego na teźni, na zorganizowanej woli, na wyraźnych wytycznych, na ideal powiększania dóbr, a nie dzielenia i mielenia tych samych dóbr“.

Wreszcie wśród założeń ogólnych programu p. Koźuchowskiego znajdujemy następujące tezy (nasze streszczenie):

Bezpieczeństwo Polski jest związane z koniecznością zachowania przewagi ludności polskiej w kraju. „Właśnie dzisiaj — pisze autor — jesteśmy świadkami — jakim niebezpieczeństwem dla Państwa jest koncentracja terytorialna mniejszości uświadomionej i zorganizowanej narodowo. Niebezpieczeństwo to staje się tym groźniejsze im silniejszy jest protektor tej mniejszości“.

Konieczność organizowania kapitałów dla budowy fлоты handlowej i rybackiej („za banderą idzie handel“).

Konieczność organizowania i ułatwiania emigracji dla tych, których z różnych względów Polska nie może, czy nie chce zatrzymać w kraju, przyczym p. Koźuchowski nie zamyka oczu na zagadnienia finansowo-dewizowe, które się z tym problemem łączą.

Konieczność organizowania współpracy kulturalnej i handlowej z emigracją polską zagranicą.

Konieczność rozbudowy lotnictwa.

Systematycznie zestawiony przez min. Koźuchowskiego zawiera — jak powiedzieliśmy — również szeroko rozbudowane tezy polityczne. P. Koźuchowski uważa, iż „anty nomia naczelnych poleć w życiu społeczeństwa — Państwo czy naród — doprowadziła do dwutorowości życia publicznego w Polsce“. Autor zaleca stabilizację stosunków politycznych na zasadach, przewidzianych przez Konstytucję kwietniową, jako normach przekazanych przez Pierwszego Marszałka; zaleca też demokratyczną ordynację wyborczą do sejmiku, a do senatu — opartą na zasadach kwalifikacji zawodowych i doświadczenia politycznego.

Całość — obok wybitnej erudycji — znamionuje szczerzy wysiłek konstrukcyjny z wyraźną skłonnością do konstrukcyjnych, a nie tylko ściśle ekonomicznych.

Konwersja polskich pożyczek dolarowych

Konwersja dotyczy 6 proc. pożyczki dol. z r. 1920 i 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej z r. 1927. — Zniżka oprocentowania do 4 i pół proc. — Waluta dolarowa zostaje utrzymana

Warszawa, 4 listopada. (PAT) Ministerstwo Skarbu komunikuje o zawarciu w Ameryce umów w sprawie konwersji 6 proc. pożyczki dolarowej z 1920 r. i transzy dolarowej 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej z 1927 r. na warunkach następujących: waluty w których wyrażone są oble pożyczki pozostają niezmiennione, oprocentowanie obu pożyczek obniżone zostało do 4½ proc., okres amortyzacji 6 proc. pożyczki dolarowej ustalony został na lat 20, t. j. do 1958 r., okres amortyzacji 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej przedłużony został do 1968 r.

W związku z powyższym krajowi posiadacze wspomnianych wyżej pożyczek będą mogli przedstawiać swe obligacje do konwersji w terminie do 30-go kwietnia 1939 r., za pośrednictwem Banku Polskiego, który również udzielać będzie szczegółowych informacji o warunkach konwersji. Do konwersji przyjmowane będą jedynie obligacje 6 proc. pożyczki dolarowej, posiadające kupony począwszy od płatnego 1. 10. 1938 r. oraz obligacje 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej posiadające kupony, począwszy od płatnego 15. 10. 1938 r. Bank

Polski oraz jego oddziały rozpoczną przyjmowanie obligacji do konwersji z dnem 7 listopada 1938 r.

Na zasadzie generalnego zezwolenia komisji dewizowej Bank Polski prześle złożone do konwersji obligacje do Ameryki, gdzie zostaną one przestemplowane i zaopatrzone w nowe arkusze kuponowe, a następnie przesłane z powrotem do kraju. Obligacje skonwertowane wraz z nowymi arkuszami kuponowymi zostaną wydane osobom, które złożyły je do konwersji.

Przy składaniu obligacji do konwersji Bank Polski opłacać będzie w nowoustalonej wysokości kupony 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej płatne 15. 4. 1938 r. Jeśli kupony płatne 15. 4. 1938 r. nie będą dołączone do obligacji przedkładanych do konwersji, Bank Polski wypłacać będzie posiadaczom obligacji sumę równą odsetkom półrocznym przy stopie 1/4 proc. rocznie od sumy nominalnej tych obligacji. Kupony 6 proc. pożyczki dolarowej płatne 1. 10. 1938 r. i kupony 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej płatne 15. 10. 1938 r. opłacane będą przez Bank Polski w nowoustalonej wysokości przy wydawaniu posiadaczom skonwertowanych obligacji. Kupony od skonwertowanych obligacji obu pożyczek płatne w terminach późniejszych opłacać będzie we właściwym czasie również Bank Polski i wszystkie jego oddziały. Ze względu na obowiązujące przepisy dewizowe wszystkie kupony opłacane będą wyłącznie w walucie polskiej.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu zawiadamia, iż od krajowych posiadaczy wyżej wspom

nianych pożyczek, którzy nie zechcą skorzystać z oferty konwersyjnej, Bank Polski będzie skupował obligacje na rachunek skarbu państwa po następujących kursach ważnych aż do odwołania.

1) obligacje 6 proc. pożyczki dolarowej z 1920 r. z kuponem płatnym 1. 10. 1938 r. i następnymi po zł. 360 za dol. 100 wartości nominalnej,

2) obligacje 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej z 1927 r. z kuponem płatnym 15. 10. 1938 r. i następnymi po zł. 450 za dol. 100 wartości nominalnej.

Zaznacza się, że zawarcie umowy w Ameryce o konwersję 8 proc. pożyczki dillonowskiej 1925 r. przewidywane jest niebawem. Komunikat w tej sprawie opublikowany zostanie osobno.

Ponadto Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że również zawarte zostały w Ameryce układy o konwersję obligacji 7 proc. pożyczki dolarowej mławsia stołecznego Warszawa z 1928 r. i 7 proc. pożyczki dolarowej województwa śląskiego z 1928 r. Oprocentowanie tych pożyczek obniżone zostało do 4½ proc., okres umorzenia obu pożyczek pozostał bez zmiany t. j. dla pożyczki warszawskiej do 1958 r., dla pożyczki śląskiej do 1957 r.

Obligacje 7 proc. pożyczki m. st. Warszawy przyjmowane będą do konwersji przez Bank Handlowy w Warszawie S. A. i jego oddziały obligacje 7 proc. pożyczki województwa śląskiego — przez Państwowy Bank Rolny i jego oddziały. Banki te również będą informowały co do szczegółowych warunków konwersji.

Jakich bonifikat mogą udzielać eksporterzy?

Komitet dewizowo-rozrachunkowy przeciwko znacznym upustom i nadużyciom. — Maksymalne granice dozwolonych bonifikat

Komitet dewizowo-rozrachunkowy Rady Handlu Zagranicznego z polecenia Komisji Obrót Towarowy zajmował się zagadnieniem postępowania eksporterów i organów dewizowych w wypadkach żądania przez odbiorców zagranicznych

nych udzielania upustów i bonifikat.

W ostatnich czasach stwierdzono stosunkowo znaczny napływ zgłoszeń o uznanie w rozliczeniach waluty eksportowej udzielonych upustów i bonifikat. Uznano, że należy sformułować prze

pisy, któreby stanowiły ostrzeżenie eksporterów przed zbyt pochopnym udzielaniem bonifikat i upustów odbiorcom za granicznym a przede wszystkim stworzyły tamę ewentualnie popełnianym nadużyciom.

Komitet stanął na stanowisku, że udzielanie przez eksporterów bonifikat i upustów musi podlegać kontroli w ramach dotychczasowych przepisów, przy rozliczeniu przez eksportera waluty eksportowej. Kontrola ta może być nawet zastrzeżona, nie powinna jednak przesadzać się w kontrolę prewencyjną, t. j. w system wydawania zezwoleń przez organa dewizowe na udzielanie bonifikat i upustów odbiorcom zagranicznym. Stanowiłoby to bowiem utrudnienie pozycji eksportera wobec odbiorcy zagranicznego. Komitet wypowiedział się również przeciwko sztywnemu określeniu postępowania eksportera w przypadku domagania się bonifikaty przez odbiorcę zagranicznego. Równocześnie Komitet wysunął postulat uproszczenia procedury kontrolnej udzielanych bonifikat w kierunku powierzenia tej kontroli instytucjom upoważnionym do doręczania zaświadczeń walutowych, a w szczególności wykonującym kontrolę waluty eksportowej.

Czynnikami urzędowe uważają, że udzielanie przez eksportera bonifikaty powyżej 5 proc. wartości towaru wymaga zezwolenia organów dewizowych. Bonifikata poniżej 5% nie wymaga zezwolenia, podlega jednak kontroli następnej. Decyzja w tej sprawie zapadać ma niebawem. (h)

Zmiany w zabezpieczeniu kredytów importowych

Dowiadujemy się, że sprawa zabezpieczenia kredytów importowych za import, dokonywany na kredyt otwarty, ma być w najbliższej przyszłości zmieniona o tyle, że sprawy te będą w przyszłości przekazane z Polskiego Instytutu Rozrachunkowego — instytucjom bankowym.

Sama zasada zabezpieczenia kredytów importowych zmianie nie ulegnie, a jedynie nastąpi przekazanie administrowania zabezpieczenia tych kredytów bankom z uwagi na to, że są to czynności o charakterze czysto bankowym.

Takie uregulowanie sprawy tej uzależnione jest od obu stron zainteresowanych, a więc z jednej strony od zagranicznych eksporterów, jak i polskich importerów.

Tęgo rodzaju zabezpieczenia kredytów importowych odgrywają dość ważną rolę m. in. w obrocie handlowym z Niemcami. Odpowiednie wnioski w tej sprawie Rada Handlu Zagranicznego złożyła Ministerstwu Przemysłu i Handlu, po czym wnioski te zostaną omówione na jednym z najbliższych posiedzeń rządowych komisji do kontroli obrotu towarowego. (wc)

Za unormowaniem handlu surowcami

wypowiada się Stow. Kupców Surowców Włókienniczych

Onegdaj odbyła się konferencja członków Stowarzyszenia Kupców Surowców i Półfabrykatów Włókienniczych w sprawie unormowania handlu surowcami włókienniczymi. Na konferencji tej honorowy prezes Stowarzyszenia T. Kohn w dłuższym referacie przedstawił zebranych projekty, podjęte przez Sekcję Importerów przy Stowarzyszeniu Kupców m. Łodzi. Prezes Kohn przedstawił projektowany plan unormowania handlu surowcami włókienniczymi, a w szczególności sprawę zorganizowania przez Stow. Kupców m. Łodzi Komisji kontroli lojalności kupieckiej. Na ten temat wyłoniła się ożywiona dyskusja, w której podnoszono słabe punkty przewidzianej w omawianych projektach procedury załatwiania spraw.

W pierwszym rzędzie zwracano w dyskusji uwagę na trudności, jakie wyłoniłyby się specjalnie dla drobnych handlarzy, którzy przystąpili by do zorganizowanej akcji przy Stowarzyszeniu Kupców m. Łodzi, która to organizacja

zreszta przedsiębiorstwa o innej strukturze niż liczne drobne przedsiębiorstwa, zorganizowane w Stowarzyszeniu Kupców Surowców i Półfabrykatów Włókienniczych.

W wyniku ożywionej dyskusji, uchwalono rezolucję, w której zebrani na konferencji członkowie Stow. Kupców Surowców i Półfabrykatów Włók. w Łodzi uznają za rzecz doniosłej wagi podjęcie kroków, celem unormowania handlu surowcami włókienniczymi. W tym celu upoważnia się Zarząd do porozumienia się z Sekcją Importerów przy Stowarzyszeniu Kupców m. Łodzi. W pertraktacjach swoich winien zarząd kierować się następującymi dyrektywami przy układaniu statutu nowej organizacji: obowiązkowość zgłoszenia każdego wypadku niedotrzymania umowy przez odbiorcę, upoważnienia manipulantów do zakupu dla poszczególnych firm przez myślowych, uniknięcie składania umowy w Komitecie lojalności. (y)

Bilans Banku Polskiego za październik

W październiku zapas złota w Banku Polskim zmniejszył się o 4,7 miln. zł. do 432,5 miln. zł.; stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 0,1 miln. zł. do 13,4 miln. zł.

Portfel wekslowy zmniejszył się o 19,4 miln. zł. do 859,6 miln. zł.; portfel zdyskontowanych biletów skarbowych wzrósł o 1,0 miln. zł. do 83,5 miln. zł.; stan pożyczek zabezpieczonych zastawami obniżył się o 114,5 miln. zł. do 91,0 miln. zł. W rezultacie ogólna suma wykorzystanych kredytów spadła o 132,9 miln. zł. do 1.034,1 miln. złotych.

Zapas polskich monet srebrnych i bilonu powiększył się o 2,4 miln. zł. do 12,1 miln. zł.

Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 59,8 miln. zł. do 121,4 miln. zł. Obieg biletów bankowych obniżył się o 71,8 miln. zł. do 1.475,7 miln. zł.

Pokrycie lotem wynosi na 31 października 28,89 proc.

Nowa waluta

w okupowanych Chinach

Agencja „Domei“ donosi z Tokio, że na obszarach środkowych i południowych Chin, okupowanych przez Japonię, — z wyjątkiem Szanghaju — wprowadzona zostanie specjalna „wojenna“ waluta, która zastąpi obiegające dotychczas na tych obszarach banknoty yenowe Banku Japonii. Z japońskiej strony posunięcie to tłumaczone jest chęcią przyspieszenia rozwoju gospodarczego okupowanych obszarów. (Pat).

Giełda pieniężna

Warszawa, 4 października.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była mocniejsza przy obrotach zwiększonych. Notowano: Amsterdam 289.75, Bruksela 90.10, Gdańsk 100, Kopenhaga 113.10, Londyn 25.33, Nowy Jork 5.31.75, Nowy Jork-kabel 5.32, Oslo 127.20, Paryż 14.19, Sztokholm 130.55, Mediolan 27.98, Zurych 120.80. Bank Polski płacił za: dolary amerykańskie 5.28.50, kanadyjskie 5.25, franki holenderskie 288.75, franki francuskie 14.13, franki szwajcarskie 120.30, funty angielskie — 25.24, guldeny gdańskie 99.75, belgi belgijskie 89.85, korony czeskie odcinki do 100 koron 10.40, korony norweskie 126.55, korony duńskie 112.55, korony szwedzkie 129.90, marki fińskie 11, marki niemieckie srebrne 90.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była mocniejsza przy obrotach zwiększonych. Notowano: Bank Polski 120, Cukier 36.50—37, Wegiel 35.50—36.25, Lilpopy 89.50—89, Norblin 103—102—102.50, Ostrowiec 64.50, Starachowice — 43.50, Zyrardów 61.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była mocniejsza przy większych obrotach. Notowano: 3 proc. pożyczkowy 1-sza em. 84.25 seria 92.75, II-ga em. 85, seria 93.50, 4 i pół proc. wewnętrzna 65.50, 4 proc. konsolidacyjna 67, drobne odcinki 66.75, 5 proc. konwersyjna 69, drobne odcinki 67.75, 5 proc. Warszawy z 1933 roku 74, 5 proc. Warszawy z 1936 roku 72—72.50, 4 i pół proc. ziemskie 64.25—64.50—64.25, 4 i pół proc. lwowskie 64.50, 5 proc. Łodzi z 1933 roku 66, 5 proc. Kielce z 1933 roku 60.75, 5 proc. kolejowa 67.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: pożyczkowy 1-sza em. 84.00, pożyczkowy 2-sza em. 85.00, pożyczkowy konsolidacyjny 66.75, pożyczkowy wewnętrzny 65.75, Bank Polski 126.00—125.50 5 proc. m. Łodzi 1933 roku 65.75—65.50. Tendencja mocniejsza.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Siemie lniane 48.50—49.50, mak niebieski 68.00—73.00, siano luzem 7.50—8.50. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót 1864 tonny.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 4 listopada.

Nazwa papieru	Dzisiaj	Wczoraj	Przed mies.	Przed roklem
30/0 Inw. I. em.	84.25	84.—	84.—	69.50
4 1/2 0/0 Wewn.	65.50	65.63	66.25	55.50
5 0/0 Konwers.	69.—	67.75	69.—	62.—
Dolarówka	42.—	—	42.25	39.—
4 1/2 L. Ziem.	64.25	64.—	64.75	55.50
5 0/0 L. Warsz. 1933	74.—	73.25	74.75	62.—
5 0/0 L. Łódz. 1933	66.—	65.50	66.50	56.25
Bank Polski	126.—	125.50	127.—	108.—
Lilpop	89.—	88.50	92.—	51.25
Zyrardów	61.—	60.—	62.—	58.50

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 3-go listopada 1938 roku.
NOWY JORK: Loco 8.94, listopad 8.52, grudzień 8.49—8.50, styczeń 8.43, luty 8.42, marzec 8.41, kwiecień 8.33, maj 8.25, czerwiec 8.20, lipiec 8.16—8.17, sierpień 8.08, wrzesień 8.00, październik 7.92.
NOWY ORLEAN: Loco 8.74, grudzień 8.63, (39 r. — 8.03—8.05), styczeń 8.55, marzec 8.52, (40 r. — 8.05—8.09), maj 8.35, lipiec 8.26, październik 8.02.
LIVERPOOL: Loco 5.09, listopad 4.82, grudzień 4.81, styczeń 4.83, luty 4.83, marzec 4.84, kwiecień 4.84, maj 4.84, czerwiec 4.83, lipiec 4.83, sierpień 4.78, wrzesień 4.74, październik 4.70.
„Giza”: Loco 8.38, styczeń 8.07, marzec 8.05, maj 7.98, lipiec 7.77.
Egiptka: Loco 8.48.
Upper Loco 6.33, listopad 6.32, styczeń 6.37, marzec 6.39, maj 6.40, lipiec 6.40, wrzesień 6.40, październik 6.17, listopad 6.09.
BREMA: Loco 10.37, grudzień 9.42, styczeń 9.45, marzec 9.53, maj 9.60, lipiec 9.65, październik 9.71.
ALEKSANDRIA Sakel: Listopad 14.19, styczeń 14.52, marzec 16.67.
„Giza”: Listopad 14.32, styczeń 14.38, marzec 14.37, maj 14.35.
Ashmouni: Grudzień 11.22, luty 11.20, kwiecień 11.19, czerwiec 11.13, paźdz. 10.63.

Wielkie oszustwo czekowe w Szwajcarii

Dwaj Włosi założyli fikcyjne biuro finansowo-handlowe

Bazylen, 4 listopada.

(Pat) Szwajcarska agencja telegraficzna donosi o wielkim oszustwie czekowym, wykrytym w ostatnich dniach. — W czerwcu r. b. dwaj Włosi: Oscar Gerlier i Antonion Gilardi, założyli w Mediolanie i w Paryżu biura finansowo-handlowe, zapisane w rejestrze handlowym. Dwaj agenci weszli w stosunki z szeregiem instytucyj finansowych w Bazylei, Zurychu, Lucernie, Genewie, Londynie, Liverpoołu, Brukseli, Nowym Jorku i t. d. Na banki te wystawiali oni чеки.

19-go października dokonano wielkiego oszustwa. W obiegu ukazała się seria takich czeków, nie mających pokry-

cia lub sfalszowanych, wystawionych na Nowy Jork. Dało to oszustom 6 dni czasu, w ciągu którego mogli oni zniknąć. Ustalono dotychczas, że za pomocą dwóch takich fałszywych czeków, podjęto w Paryżu sumę 20 tys. dolarów, w Zurychu zainkasowano w ten sam sposób 19 tys. fr. szw., w Bazylei 38 tys. i w Genewie 36.400 fr. szw. — Prawdopodobnie w obiegu znajdują się jeszcze dalsze чеки bezwartościowe.

Pierwszy powzięty wątpliwość co do wartości wystawianych czeków dyrektor banku w Bazylei, który otrzymał następnie z Nowego Jorku wiadomość, że czek, którym Bank Szwajcarski uregulował należność, nie ma pokrycia. W sprawie tej toczy się śledztwo.

Sowiety pozbawiły konsulaty mandzurskie opalu, światła i wody

Hsinking (Mandżukuo), 4 listop.

(Pat) Rząd mandżurski za pośrednictwem sowieckiego konsula generalnego w Charbinie, złożył na ręce rządu sowieckiego energiczny protest przeciwko traktowaniu mandżurskich urzędników konsularnych w Czycie i Błagowieszczeńsku. Rząd sowiecki w odpowiedzi, zobowiązał się, iż traktowanie to ulegnie zmianie, jednak aresztowany urzędnik mandżurskiego konsulatu w Czycie, nie został dotychczas zwolniony, podobnie jak nie zwolniono dostarczaniu konsulatowi opalu i wody do picia, wstrzymanego przez władze sowieckie. Wobec

powyższego, rząd mandżurski zdecydowany jest zastosować represje w stosunku do konsulatów sowieckich na terenie Mandżukuo. Władze sowieckie pozbawiły konsulaty mandzurskie w Czycie i Błagowieszczeńsku wody, światła elektrycznego i opalu, wobec czego w konsulatach palono w piecach meblami.

Ponadto konsulatom nie dostarczono poczty i depesz oraz odcięto im telefon. Wreszcie miały miejsce ciągle aresztowania urzędników, m. in. wicekonsula mandżurskiego w Błagowieszczeńsku z małżonką.

B. poseł komunistyczny z Zaolzia

stanie przed sądem w Warszawie

Warszawa, 4 listopada.

Aresztowany na Zaolziu i przewieziony do Warszawy b. poseł komunistyczny do parlamentu praskiego, Karol Sliwka, osadzony został w więzieniu mokotowskim i wczoraj był przesłuchiwany przez sędziego śledczego.

Proces przeciwko b. posłowi Sliwce odbędzie się w Warszawie w grudniu roku bież. Sliwka odpowiadać będzie za wywołanie działalności na terenie Zaolzia. Grozi mu kara 10 lat więzienia. — Oskarżonemu Sliwce przydzielony będzie obrońca z urzędu.

Wybory prezydenta Litwy

Wczoraj wybrano elektorów

Kowno, 4 listopada.

(PAT) W dniu dzisiejszym odbyły się w samorządach całej Litwy wybory 128 elektorów prezydenta, zwanych tu przedstawicielami narodu. Wybory prezydenta odbędą się — jak wiadomo — 14 listopada. Jedyńm kandydatem będzie obecny prezydent Antoni Smetona. Wśród 5 elektorów, wybranych w Kownie, figuruje nazwisko przedstawiciela

frankcji polskiej w radzie miejskiej, Kazimierza Jančzewskiego. Interesująca rzeczą jest to, że w kraju kłajpedzkim zebrań, na których miano wybrać elektorów, nie doszły do skutku z powodu braku quorum. Potworne zebrań w Kłajpedzie nie doszły do skutku również z powodu braku quorum. Z tego powodu Kłajpeda nie wybrała elektorów.

Wyścigi konne w Warszawie

Program gonitw na dziś

Gonitwa 1. Nagroda 1400 zł. dla 3 l. i starszych koni. Dystans 2.100 mtr.
Adua, Laguna, Argentya, Hassan Bej, Turcja, Okey, Night Breeze, Graf. Janczarka.
Gonitwa 2. Nagroda 1.400 zł. dla 2 l. koni. Dystans 1.100 mtr.
Migdal, Manuela, Ula, Mimulus, Lady Bird, Korol II, Juracha, Odłot, Kirkor II, Muzyka Hull.
Gonitwa 3. Nagroda 2.500 zł. dla 2 l. koni. Dystans 1.100 mtr.
Sumatra II, Cziczkar, Szatmar.
Gonitwa 4. Nagroda sprzedażna 1800 zł. dla 3 l. i st. koni. Dystans 2.100 mtr.
Oddaliska II, Ramona IV, Brysk (oc. po 400 zł.), Adua, Lir II, Mister Braun (po 600 zł.), Laguna, Omiara, Ommasan, Mariasz (po 800 złotych).
Gonitwa 5. Nagroda 1.400 zł. dla 2 l. koni. Dystans 1.100 mtr.
Panczatantra, Smeszer, Kamea, Branka III, Easica, Rinaldo III, Jerzy II, Saragossa, Noble, Bessi.
Gonitwa 6. Nagroda 1.500 zł. dla 3 l. i starsz. koni. Dystans 1.300 mtr.
Run II, Rusalka, Turcja, Pyszna, La Scala, Florencia II, Wilia, Nobile, Rakoczy, Tauryda, Korona, Loheigrin, Palamis La Veine.

Gonitwa 7. Nagroda sprzedażna 2000 zł. dla 2 l. koni. Ocena 800 zł. Dystans 1.200 mtr.
Saoyard Miss Kika, Cioha, Martel, Partyzant, Luzak, Saragossa, Rudu, Sumik.
Gonitwa 8. Nagroda 3.000 zł. Handicap dla 3 l. koni. Dystans 1.600 mtr.
Raines (53 kg.), Oviette Cherie (55), Jill (59), Alongo (59.5), Derwisz (57), Muza II (51).
Gonitwa 9. Nagroda 2000 zł. dla 2 l. koni. Dystans 1.200 mtr.
Solista Homar, Pazur, Palanka, Orkan II, Wolta, Taran.
Gonitwa 10. Nagroda 1.400 zł. dla 3 l. i starsz. koni. Dystans 2.100 mtr.
Sep, Tajfun, Brezajda, Gagneur, Dora, Memoria, Tasmantia, Iloraz, Brysk, Hagar.

Nasi faworyci

W dniu dzisiejszym szanse wygrania mają:
I. Zorza, Laguna, Adua.
II. Kirkor II, Manuela, Mimulus.
III. Cziczkar.
IV. Lir II, Ommasan, Mister Braun.
V. Bessi, Smeszer, Jerzy II.
VI. Rakoczy, Nobile, Tauryda.
VII. Partyzant, Rodan, Miss Kika.
VIII. Raines, Oviette, Cherie.
IX. Solista, Pazur, Orkan.
X. Iloraz, Gagneur, Brezajda.

Emigracja do Brazylii została wstrzymana

Warszawa, 4 listopada.

Władze emigracyjne otrzymały meldunki o dalszych utrudnieniach przy wyjeździe do Brazylii.

Konsulaty brazylijskie do końca r. b. udzielać będą wiz jedynie dla żon i dzieci osób, znajdujących się już w Brazylii. Wobec wyczerpania jednak kwoty emigracyjnej tegorocznej, do Brazylii wyjechać będzie mogło w tej kategorii emigrantów tylko jeszcze 50 osób.

Za agitację przeciwwyborczą pociągnięto do odpowiedzialności 100 osób

Warszawa, 4 listopada.

Prokuratury sądów okręgowych sporządzają zestawienia, dotyczące procesów karnych wytoczonych z powodu wprowadzenia zakazu akcji przeciw wyborczej.

Jak się okazuje, liczba procesów wszczętych z art. 156 K. K. sięga już blisko 100.

W całym szeregu spraw na mocy decyzji sędziów śleńczych, zastosowano wobec oskarżonych jako środek zapobiegawczy areszt bezwzględny.

Owoce za węgiel Umowa kompensacyjna z Włochami

Warszawa, 4 listopada.

Na podstawie zawartej umowy kompensacyjnej z Włochami, wzmian za zakupy węgla w Polsce, sprwadzone mają być z Włoch owoce południowe, a w najbliższych tygodniach transporty cytryn z Sycylii w ilości 3 mil. sztuk.

Nowy znaczek pocztowy z okazji odzyskania Zaolzia

Warszawa, 4 listopada.

(PAT) W dniu 11 listopada r. b. ukazuje się w obiegu znaczek pocztowy wartości 25 gr., wydany przez pocztę polską z okazji odzyskania ziemi Zaolziańskiej Śląska Cieszyńskiego. Znaczek przedstawia w rysunku symboliczną postać Polski oraz przekraczających obalony słup graniczny górnika, górala i harcerza śląskiego na tle zarysów mapy M. P. Znaczek jest koloru ciemnofioletowego i będzie do nabycia we wszystkich urzędach pocztowych w kraju.

5 Brygad szturmowych hitlerowskich w Sudetach

Berlin, 4 listopada.

(PAT) Kanclerz Hitler zarządził stworzenie sudeckiej grupy S. A., na której czele stanie Franciszek May. Napięty ochotników do S. A. jest tak silny, że grupa ta składać się będzie z 5-u brygad.

Bratysława wolnym portem

Paryż, 4 listopada.

(PAT) „Petit Parisien” donosi z Budapesztu, iż Bratysława ma być ogłoszona wolnym portem nad Dunajem dla Czechosłowacji, Niemiec, Węgier i Polski.

NOWE KOŁA L.O.P.P.

Wczoraj odbyło się uroczyste otwarcie nowego koła L.O.P.P. pracowników fabryki W. M. Kinstlera przy ulicy Suwalskiej Nr. 25/27. Założycielem koła L.O.P.P., do którego należą wszyscy pracownicy fabryki w charakterze członków rzeczywistych, w liczbie 80 osób, jest p. Zawadzki.

Na wczorajszym zebraniu koła obecny był delegat okręgu L.O.P.P. p. ppór. Marian Szrajner, w obecności delegata obwodu miejskiego L.O.P.P. p. kpt. Czarneckiego odbyło się zebranie organizacyjne, celem utworzenia koła miejscowego L.O.P.P. przy firmie „Warrani”.

Z inicjatywy pracowników i przy poparciu p.p. dyrektorów firmy „Warrani” w dniu 14 października b. r. w obecności delegata obwodu miejskiego L.O.P.P. p. kpt. Czarneckiego odbyło się zebranie organizacyjne, celem utworzenia koła miejscowego L.O.P.P. przy firmie „Warrani”.

Zebranie powołało zarząd koła.

ZAO SZCZĘDZISZ SOBIE TROSK I KŁOPOTÓW.

ŻADAJĄC WYRAŹNIE I PRZYJMĄC JEDYNIĘ ORIGINALNE „**OLLA**”

PATENT FRANĆ. NR. 790.504
PATENT AMER. NR. 4059.701

Stawiając kreskę przy 1 nazwisku kandydata na .posta, wyborca pozbawia się połowy przyśługujących mu praw obywatelskich

WYBORCY—ŻYDZI W 15 OKRĘGU

głosują jutro wyłącznie na jedynego kandydata żydostwa łódzkiego

Jakóba Lejba Mincberga

W karcie wyborczej należy postawić kreskę w kratce obok nazwiska b. posła MINCBERGA

60x10

BOLE reumatyczne i artretyczne
Najwięcej dokucza podczas ZIMNYCH NIEPOGÓD

OSMOGEN
GASECKIEGO

WŁAŚCIWA PRZYJĘCIE DO KAPIELI OSMOGEN
KOJA TE BOLE.

LEK.-DENT.

Helena Halpern
przeprowadziła się
na ul. Piotrkowską 83
tel. 279-29.
Przyjmuje 10-2 i 4-7.

Dr. BRAUN
Cegielniana 4, tel. 100-57
Spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
przyjmuje od 8-1 i od 5-9 wiecz.
w niedz. i święta od 9-1.

DR. MED.

JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
i ALERGICZNE
ul. Nawrół 7
Tel. 164-21
godz. przyjęć od 5-8.

D' Reicher
Specjalista chorób
skórnych, wenerycznych
i seksualnych
Leczenie promieniami Roentgena
Południowa 28. Tel. 201-93.
przyjmuje od 8-11 rano i od 5-8
wiecz. w niedziele i święta od 9-11

DOKTÓR

HENRYKOWSKI
Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych.
TRAUGUTTA 9, Telefon 262-98
od 8-11-ej i od 6-9-ej wieczór
w niedziele i święta od 9-12.30.

Materiały Bielskie DAMSKIE: na PŁASZCZE, KOSTIUMY I SUKNIE
MĘSKIE: na UBRANIA I PALTA noleca:
„WŁÓKNO KRAJOWE” wł. FRYDMAN I WINOGRAD, Piotrk. 16, fr. I. p.

Dr. Różaner

Specjalista chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych
Narutowicza 9, tel. 128-98.
Przyjmuje od 9-1 i od 5-9 w.

Kupno i sprzedaż

DO SPRZEDANIA 1 zespół przedalnia z wilkiem szarpaczem, trzepakiem etc. maszyny wykończalnice, szpulmaszyny. Informacje udziela: J. Sztarnfeld, Tomaszów-Maz., Św. Antoniego Nr. 5.

POWÓZ jest do sprzedania ul. Zgierska 70. Wiadomość u dozorczy od 9-3-ej.

FUTRO łapkowe okazujecie do sprzedania, tel. 169-97. Dzwonić od 11-2 i od 5-8-ej.

KUPIE maszynę do pisania w dobrym stanie. Oferty „N. K.” do biura Fuksa, Piotrkowska 87.

FUTRA, palta łapkowe, karakułowe, fokowe oraz meskie na najdogodniejszych warunkach noleca: H. Luft, ul. 11 Listopada 7, tel. 259-27. Urzędnikom rabat.

Lokale

DO WYNAJĘCIA 4-pokojowe mieszkanie frontowe, słoneczne z wszelkimi wygodami, Zawadzka 16-a u gospodarza domu.

DO ODDANIA pokój z niekrepującym wejściem dla małżeństwa lub dla 2-ch pań. Kilińskiego 89, m. 29, parter II-gie wejście.

POKOJ słoneczny balkonowy, wygodny, łazienka, wejście z korytarza oddam tanio. Pomorska 91, m. 25.

3 POKOJE z kuchnią, słoneczne z wszelkimi wygodami, front I p. do wynajęcia, Sterlinga Nr. 22. Wiadomość u dozorczy.

4 POKOJE z kuchnią, wszelkie wygodny, słoneczne 3-cie p. zaraz do wynajęcia przy Piotrkowskiej Nr. 145. Cena 150.— mies. Wiadomość u Administratora lub tel. 107-81.

DOM noclegowy w Łodzi, Kilińskiego 41 prawa oficyna, poleca przyjeźdnym i kupcom pokoje ciepłe, czyste, oddzielne 1.50 na dobę.

OGLOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na wywózkę śniegu i lodu z posesji miejskich i placów publicznych w okresie zimy 1938/39 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzania w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka 11, front III. piętro, pokój 59, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji oraz otrzymać wzór oferty.

Oferty składać należy do skrzynki nr. 2 w wyżej wymienionym Wydziale do godz. 13 dnia 14 listopada 1938 roku w nieprzejrzywej i zalakowanej kopercie, nie uwidaczniając na niej firmy.

Otwarcie ofert nastąpi w Wydziale Gospodarczym o godz. 13 dnia 14 listopada 1938 roku.

Łódź, dnia 4 listopada 1938 roku.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

Kursy Gospodarstwa Domowego

ŁÓDZKIEGO ŻYD. TOW. OCHRONY KOBIEC Cegielniana 21. tel. 143-74

przyjmuje dodatkowe zapisy na:

ROCZNY KURS GOSPODARSTWA DOMOWEGO

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.

Centralna lecznica zębów

I CHIRURGII JAMY USTNEJ w ŁODZI.

PRYWATNY GABINET DENTYSTYCZNY

ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83

Ord. od 9 r. do 8 w., w niedziele i święta od 10-1.

RENTGEN.

Stomatolog przyjmuje od 9-11.

LEK.-DENT. ŻADZIEWICZ.

Posady

POKOJ z utrzymaniem dla intel. pana lub pani do wynajęcia w śródmieściu. Tel. 192-64.

WDOWIEC na stanowisku z 4-letnią córeczką poszukuje 2-ch pokoi z całkowitym utrzymaniem przy inteligentnej rodzinie. Oferty „W. N.” do Akwizycji Ogłoszeń, S. Fuksa, Piotrkowska 87.

DO WYNAJĘCIA od zaraz Andrzeja 7 3 i 5 pokoi z wygodami, Piotrkowska 111 — lokal handlowy I p. w podwórzu 15x24 m. Wiadomość na miejscu lub tel. 102-56.

KAWALER, lat 26, wyznania mojż., z bardzo porządnej rodziny, średniego wykształcenia, znajdując się w bardzo ciężkich warunkach, prosi o zaopiniowanie jakiegokolwiek pracy. Pierwszorzędne referencje na żądanie. Oferty pod „Z. Ch.”

ZALATWIAM korespondencję polską i niemiecką. Wyuczam i prowadzę buchalnię. Także na godziny. Tel. Nr. 140-32.

FEMINAL

TO ŹRÓDŁO

Fligijeny osobistej

KOBIETY

środek antyseptyczny

KURSY GOSPODARSTWA DOMOWEGO
Łódzkiego Żyd. Tow. Ochrony Kobiet

Cegielniana 21, tel. 143-74

przyjmuje dodatkowe zapisy na

Wiecz. 3 mies. Kurs dla osób pracujących zawodowo.

Popoł. 3 mies. Kurs Pań Domu.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice” są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazujecie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republici”

POSZUKUJE spółnika z kapitałem do fabrykacji podszewek atlasów minierw Pabianieczańin.

OBIADY prywatne, pierwszorzędne, na żądanie dietetyczne. Piotrkowska 55-8, front, telefon 112-14.

Nauka i wychowanie

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70 w godzinach 2-3.

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, front zastać od 4-8 po poł.

75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura, Konwersacja, Gramatyka, Tłumaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20, 5 m. 20. I-sza lewa of. parter

CORSO

Ceny miejsc od 50 gr.

DZIS PREMIERA!

PORAZ I-szy W ŁODZI!

Największa rewelacja i najspanialsza sensacja od stworzenia kinematografii

„Człowiek, który żył dwa razy”

w roli tyt. Mistrz Maski **RALPH BELLAMY** bohater filmu „DEMON ŻŁOTA”

w nast. rol. **MARIAN MARSH** i **IZABEL JEWELL**

Nadprogram: Aktualności P. A. T. i Przepiękna Kolorówka

Następny program: **„CZARNY KSIEŻYC”** w roli gł.: **JACK HOLT**

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 15-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 150-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 600-628.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.—, za odosłanie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.—. „Republika” i „Express” w Łodzi z odosłaniem do domu zł. 7.— miesięcznie.
Konto rozrachunkowe Łódź I, konto Nr. 4.

OGLOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpałt po 28 mm.

CENY OGLOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie I — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.